

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Óbudai Nagy László Magyar-Angol Két Tanítási
Nyelvű Általános Iskola**

1032 Budapest, Zápor utca 90. (székhely)

1035 Budapest, Váradi utca 15/b. (telephely)

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2022. év június hónap 23. napja

Fenntartói jóváhagyás: Nkt. 26. § (1) bekezdés szerint

Érvényesség: nevelőtestületi döntés szerint

Tervezett felülvizsgálat dátuma: jogszabályi előírás, nevelőtestületi döntés szerint

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	7
1.1. Az iskola rövid története	7
1.2. Az iskola életének, tevékenységének rövid bemutatása.....	8
1.3. Jövőkép.....	10
2. Az intézmény nevelési koncepciójának preferált fejlesztési célkitűzései és feladatai – pedagógiai hitvallásunk	12
2.1. Énkép, önismeret	12
2.2. Hon- és népismeret	12
2.3. Európai azonosságtudat	13
2.4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	13
2.5. Gazdasági nevelés.....	13
2.6. Környezettudatosságra nevelés.....	14
2.7. A tanulás tanítása.....	14
2.8. Testi és lelki egészség.....	15
3.1. Pedagógiai alapelveink	16
3.1.1. Nevelés és oktatás	16
3.1.2. Részvétel a közéletben	17
3.2. Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere	17
3.2.1. Az emberi magatartás általános értékei.....	17
3.2.2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok	18
3.3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái	18
3.3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	20
3.3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai.....	20
3.3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei	21
3.3.4. Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások.....	21
3.4. Pedagógiai folyamataink	22
3.4.1. A tanítás-tanulás területei.....	22
3.4.2. Fejlesztési területek – nevelési célok.....	23
3.4.2.1. <i>Az erkölcsi nevelés</i>	23
3.4.2.2. <i>Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	23
3.4.2.3. <i>Állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	24
3.4.2.4. <i>Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése</i>	24
3.4.2.5. <i>A családi életre nevelés</i>	24
3.4.2.6. <i>A testi és lelki egészségre nevelés</i>	25
3.4.2.7. <i>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	25
3.4.2.8. <i>Fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	25
3.4.2.9. <i>Pályaorientáció</i>	26
3.4.2.10. <i>Gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	26
3.4.2.11. <i>Médiatudatosságra nevelés</i>	26
3.4.2.12. <i>A tanulás tanítása</i>	27
3.4.3. Kulcskompetenciák	27
3.4.3.1. <i>A kommunikációs kompetenciák</i>	27
3.4.3.2. <i>A matematikai, gondolkodási kompetenciák</i>	28
3.4.3.3. <i>A digitális kompetenciák</i>	29
3.4.3.4. <i>A tanulás kompetenciái</i>	29
3.4.3.5. <i>A személyes és társas kapcsolati kompetenciák</i>	29
3.4.3.6. <i>Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák</i>	30

3. 4. 3. 7. *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
30

3. 4. 3. 8. *További releváns kompetenciaterületek*..... 31

4. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái..... 31

4. 1. A hatékony nevelés-oktatás érdekében kifejtett együttműködés és annak formái 31

4. 1. 1. Tanulóink 31

4. 1. 2. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának..... 32
rendje 32

4. 1. 3. A pedagógus..... 34

4. 1. 4. A szülő 35

Szülői munkaközösség 35

4. 2. Az iskola partneri hálózata 40

5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok..... 41

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 46

6. 1. A közösségfejlesztés színterei az iskolában..... 46

6. 1. 1. A napközi otthon és a tanulószoba 46

6. 1. 2. Szakkörök..... 46

6. 1. 3. Diákönkormányzat 47

6. 1. 4. Sportkörök..... 47

6. 1. 5. Iskolán kívüli foglalkozások..... 47

6. 1. 6. A szabadidő hasznos eltöltése 48

6. 1. 7. Az intézményi hagyományok ápolása 48

6. 1. 8. Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei..... 48

6. 1. 9. Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények 49

6. 2. Az iskola szereplőinek együttműködése 49

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje..... 51

7. 1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység..... 51

7. 1. 1. Szervezeti formái..... 52

7. 1. 2. A fejlesztés célja..... 52

7. 1. 3. A fejlesztés elmélete és módszertana 52

7. 1. 4. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez 53

7. 1. 5. Módszerek 53

7. 1. 6. A fejlesztés fő területei..... 54

7. 1. 7. Pszichomotoros fejlesztés részterületei 54

7. 1. 8. Beilleszkedési és magatartási zavarok..... 58

7. 2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése..... 60

7. 2. 1. A felzárkóztatás célja 61

Módszer 61

Felelős 61

7. 2. 2. Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben..... 64

7. 2. 3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek..... 65

7. 3. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása 66

7. 3. 1. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez 67

7. 3. 2. Az SNI-integráció személyi feltételei..... 67

7. 3. 3. Az SNI-tanulók integrált nevelésében-oktatásában részt vevő fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus feladatspecifikációja	68
7. 4. Tehetség gondozás	68
8. A teljes körű egészségfejlesztés iskolai programja	71
8. 1. Az egészségnevelés és -fejlesztés területei	71
8. 1. 1. A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon	72
8. 1. 2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink	73
8. 2. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák 73	
8. 2. 1. Mérés terület	73
8. 2. 2. Tevékenységi formák a többi tanórán	74
8. 2. 3. Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon	77
9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában	78
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	80
10. 1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	80
10. 2. Vizsgaforma, vizsgarészek	81
10. 3. A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai	81
11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	82
11. 1. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése	82
11. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása....	82
intézményünkben	82
11. 2. 1. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében	82
11. 2. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében 83	
12. A tanulók felvételére és átvételére vonatkozó helyi szabályok	83
12. 1. Felvétel	83
12. 2. Átvétel	84
13. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése, s a választott kerettanterv által meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám, a megtanítandó és elsajátítandó tananyag tartalom meghatározása	86
13. 1. A választott kerettanterv megnevezése	86
13. 2. A tantervi szabályozás bevezetésének tanévi ciklikussága	86
13. 3. A kötelező és választható (nem kötelező) tantárgyak és óraszámok	87
13.3.1 Zápor utcai székhelyen alkalmazásra kerülő normál tanterv (Z/1.)	88
13.3.1.1. Z/1. Normál tantervű osztályok óraterve	88
13.3.1.2. Z/2. Kéttannyelvű osztályok óraterve	90
13.3.1.3. Z/3. Bilingual.hu (két tanítási nyelvű) osztály óraterve	91
13.3.2 A Váradi utcai telephelyen alkalmazásra kerülő tantervek (V/1-3.)	92
13.3.2.1. V/1. Bilingual.hu (két tanítási nyelvű) osztály óraterve („a” osztály)	92
13.3.2.2. V/2. Kéttannyelvű osztály óraterve („b” osztály)	94
13.3.2.3. V/3. Normál tantervű osztályok óraterve („c” osztály)	96
14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei	97
15. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi	

megvalósításának részletes szabályai	97
16. A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	100
17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése	101
17. 1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje	101
17. 1. 1. Az írásbeli beszámoltatás formái.....	102
17. 1. 2. A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai	103
17. 2. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig	104
17. 3. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	104
17. 4. Nevelési eredményvizsgálatok.....	105
17. 5. Oktatási eredményvizsgálatok	105
18. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	106
18. 1. A házi feladatok fajtái.....	106
18. 2. A házi feladatok mennyisége, minősége	106
18. 3. Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba).....	107
18. 4. Fejlesztési követelmények	107
18. 5. Az önálló tanulás sikerkritériumai	107
19. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái	108
19. 1. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszeressége.....	108
19. 2. A magatartás értékelése	108
19. 3. A szorgalom értékelése.....	108
19. 4. A kiemelkedő szorgalom, magatartás és tanulmányi munka elismerésének intézményi formái.....	109
19. 5. A tanulóknak adható egyéb jutalmazási, elismerési eljárások.....	109
20. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	110
20. 1. A tanuló jutalmazásához kapcsolódó értékelési és minősítési alapelvek	110
20. 2. A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei	110
21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	110
21. 1. Tanórák csoportbontásban	110
21. 2. Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás.....	110
22. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	111
22. 1. A nemzetiségekről szóló oktatás céljai.....	111
22. 2. A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei	111
23. Az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési elvei	111
23. 1. Az iskola egészségnevelési programja	111
23. 1. 1. Az egészségnevelési program célja	111
23. 1. 2. Az egészségnevelés várható eredményei.....	114
23. 1. 3. Komplex intézményi mozgásprogram.....	115

23. 2. Az iskola környezeti nevelési programja.....	115
23. 2. 1. Kiemelt stratégiai céljaink.....	115
23. 2. 2. A környezeti nevelés szinterei.....	116
23. 2. 3. Környezeti nevelés a tanórákon.....	116
23. 2. 3. Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat.....	117
23. 2. 4. Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában.....	117
23. 2. 5. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt.....	118
23. 3. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek.....	122
24. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	123
24. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	123
24. 1. 1. Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai.....	123
24. 1. 2. Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában.....	123
24. 2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	126
25. Az iskola magasabb évfolyamára lépésének feltételei.....	128
25. 1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton.....	128
25. 2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton.....	128
26. Iskolánk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek.....	129
26. 1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek.....	129
26. 1. 1. Jogi meghatározottság.....	129
26. 1. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja.....	129
26. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban.....	130
26. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei.....	131
26. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek.....	131
26. 2. 1. Kriminológiai aspektusok.....	131
26. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei.....	132
26. 2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei.....	132
27. Záró rendelkezések.....	133
27. 1. A pedagógiai program felülvizsgálata.....	133
27. 2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.....	133
28. A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje.....	134
28. 1. A pedagógiai program mellékletei.....	134
28. 2. A pedagógiai program függelékei.....	134
1. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttére.....	135
2. sz. függelék VEKOP-7.3.3-17 A digitális oktatás pedagógiai eszközrendszerének és támogató környezetének kialakítása az Észak-Budapesti Tankerületi Központ intézményeiben.....	136

1. Bevezetés

Az iskola neve: Óbudai Nagy László Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az iskola címe: 1032 Budapest III., Zápor utca 90. (székhely)

1035 Budapest III., Váradi utca 15/B. (telephely)

Az intézmény telefonszámai: 06-1-250-2710 (székhely)

06-1-242-5349 (székhely)

06-1-454-1461 (székhely)

06-1-388-7747 (telephely)

06-1-367-5845 (telephely)

06-1-453-2222 (telephely)

Az intézmény faxszámai: 06-1-250-1088 (székhely)

06-1-388-7747 (telephely)

E-mail: zapor.obudainagylaszlo@ebtk.hu, varadi.obudainagylaszlo@ebtk.hu

Honlap: <http://obudainagylaszlo.hu/>

Az iskola fenntartójának neve, címe: Észak-Budapesti Tankerületi Központ

1033 Budapest, Fő tér 1.

Az iskola alaptevékenységei: Szakmai alapidokumentumban foglaltak szerint

Jogszabályi háttér: *1. sz. függelék*

1. 1. Az iskola rövid története

Iskolánk két feladatellátási helyen működik: a Zápor utcai székhelyen és a Váradi utcai telephelyen található intézményegységekben.

Zápor utcai intézményegységünk a Fényes Adolf utcai Általános Iskola és a Gelléri Andor Endre Nyelvi Tagozatos Általános Iskola összevonásával jött létre, és első tanévét, a Tímár utca 16. és Szőlő u. 9-11. alatti épületekben kezdte meg, majd a 2008/2009. tanévtől a Zápor u. 90. sz. alatti épületben folytatta tevékenységét.

Intézményünk *Váradi utcai intézményegysége* 1977 óta működik nyolcosztályos általános iskolaként Budapest III. kerületében, lakótelepi környezetben, évfolyamonként két illetve három párhuzamos osztállyal. Az első időszakban testnevelés tagozatot működtetett, melyet 1985-től angol és német nyelv emelt szintű tanításával váltott fel. Az idegen nyelv tanulását a 2000-től működő nemzetközi Comenius program is segítette, melynek keretében kapcsolat alakult ki egy svéd, egy olasz, egy német, egy holland, egy lengyel és egy erdélyi iskolával. A közvetítő nyelv az angol volt. 1990-től fokozatosan állt át az intézmény a művészeti tantárgyak képzésére (rajz, kézműves technikák, ének-zene) együttműködve a kerületi Aelia Sabina Zene-, Képző- és Táncművészeti Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel. A Comenius 2000 Közoktatási Minőségfejlesztési Program keretében az iskola kiépítette az I.

számú intézményi modellt, garantálva a pedagógusok, a diákok és a szülők hatékony együttműködését, a teljes körű partnerközpontúságot. A 2008/2009. tanévtől a fenntartó döntésének megfelelően a Váradi utcában működő Óbudai Nagy László Általános Iskola beolvasással megszűnt, s a Zápor u. 90. sz. alatt működő általános iskola intézményegysége lett.

A két iskola tehát – a Tímár utcai Általános Iskola és az Óbudai Nagy László Általános Iskola – 2008 szeptemberétől a fenntartói határozat alapján egy igazgatás alatt került összevonásra. A döntés eredményeképpen az iskola Tímár utcai székhelye és Szőlő utcai telephelye a jogszabályi elvárásoknak megfelelő új épületbe költözött, melynek révén megszűnt a telephelyi szegregáció, s kedvezőbbé váltak a nevelő-oktató munka tárgyi-technikai feltételei. A 2008. július 31-ig önálló intézményként működő Váradi utcai iskola az átszervezett intézmény telephelyeként folytatja tevékenységét, hozzáadva a működés sikereihez azt a pedagógiai professziót, melyet a tehetséggondozás terén elért eredményeivel korábban már bizonyított. Az intézményátszervezés a felzárkóztatást, a tehetséggondozást – az egyéni bánásmódot fokozottan – igénylő tanulók integrációja révén elősegíti az esélyegyenlőség nagyobb fokú biztosítását. A megújulás, az integráció mellett az átszervezett intézmény határozott törekvése az eddigi pozitív hagyományok megőrzése. Az intézményben folyó két tanítási nyelvű nevelés-oktatási programnak megfelelően nevünk 2018. szeptember 1. napjától: *Óbudai Nagy László Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola*.

A 2010/2011. tanév szeptemberétől a Szőlőtő Kétnyelvű Oktatási Alapítvány által kidolgozott és akkreditált tanterv került bevezetésre felmenő rendszerben a Budapest, Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testületének – intézményünk 2013. január 1-jét megelőző fenntartójának – döntése alapján. A 2014/2015. tanévtől a Bilingual.hu által kidolgozott program alapján működnek a két tanítási nyelvű osztályaink. A 2011/2012. tanévtől kezdve felmenő rendszerben kéttannyelvű osztályok indítása is történt a Váradi utcai telephelyen a tanévenkénti előreléptetés elve alapján. A 2015/2016. tanévtől kezdődően ilyen profilú osztály indított a Zápor utcai székhely is felmenő rendszerben.

2016-tól minden évben részt veszünk a Digitális Témahét programban, tudatosan fejlesztjük digitális eszközparkunkat és partneri kapcsolatot építünk ki a témahéten megismert LogiScool iskolával. Rendszeres a Zápor utcai székhelyen a MUSE- és Symphonia-program keretében folyó drámapedagógiai nevelés-oktatás és a gyógypedagógiai felsőoktatási intézménnyel való kapcsolat.

1. 2. Az iskola életének, tevékenységének rövid bemutatása

Iskolánkban évfolyamonként két-három párhuzamos osztály működik, ez az **épületek** adottságainak megfelelő.

A Zápor utcai székhely elsődleges profilja az *alapképzés* biztosításán túl a fejlesztés, a Váradi utcai telephelye a *művészeti képzés*en keresztül megvalósuló *tehetséggondozás*, valamint a *két tanítási nyelvű képzés*.

A Zápor utcai székhelyintézményben a, *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését* tűztük ki elsődleges célul. Kiemelten fontosnak tartjuk a nevelési tanácsadó javaslatait és a pedagógiai szakszolgálat által

hozzánk irányított tanulók lehetőség szerint kis létszámú osztályokban történő nevelés-
oktatását.

Az olvasás-írás tanítása szótagoló módszer szerint történik. A munkát mindkét feladatellátási
helyen fejlesztő pedagógusok, logopédusok, pszichológusok, gyógypedagógusok és
mozgásterapeuták segítik. Kooperatív technikákat, projektmódszert, drámapedagógiát és
kéttanítós modellt is alkalmazunk az nevelés-oktatás sikeressége érdekében.

A tehetséges tanulók részére különféle képességfejlesztő **szakköröket** működtetünk, a
felzárkóztatásra **egyéni foglalkozások** és **csoporthoz tartozó korrepetálások** formájában biztosítunk
lehetőséget.

Iskolánkban az 1–6. évfolyamon az egész napos ellátást **napközis** csoportokban biztosítjuk,
míg 7-8. osztályos tanulók számára tanulószobai foglalkozás kerül megrendezésre.

Német nyelv tantervi illetve egyéb foglalkozások keretén belüli (Zápor utcai székhely), és
angol nyelv tantervi valamint emelt szintű tanítása (mindkét feladatellátási helyen) folyik
iskolánkban a 3. illetve a 4. évfolyamtól kezdődően. A 4. évfolyamon történik – szülői
nyilatkozat alapján – a tanulmányi munka figyelembevételével az egyes tanulók idegen nyelvi
csoportokba sorolása. Az 1-2. évfolyamon az idegen nyelvvel szabadon választható tanórai
foglalkozás keretei között ismerkedhetnek meg tanulóink. A 7. évfolyamtól diákjaink második
idegen nyelvet is tanulhatnak a délutáni elfoglaltságok (egyéb foglalkozások) keretében.

Nagy gondot fordítunk a **környezeti nevelésre**, a megfelelő **környezeti kultúra** kialakítására.
Már az alsó tagozattól kezdődően kiemelten kezeljük az **egészséges életmódra nevelést**.

Az érdeklődők a Váradi utcában az általános iskolai tananyag mellett **művészeti** képzésben
(**rajz**, kerámia, **zene**) részesülhetnek, ahol **művészeti iskolai bizonyítványt** is szerezhetnek. A
tanulók minimum heti négy órában megismerkednek a rajzolás, festés, mintázás alapjaival.
Felső tagozaton szakoktatók segítségével mélyíthetik el tudásukat a grafika, a festészet, a
linómetszés és a művészettörténet területén. Főleg alsó tagozaton ismerkedhetnek meg
műhelygyakorlatok keretében a népi kismesterségekkel, így a nemezeléssel, csuhézással,
kosárfonással, textilfestéssel, gyertyaöntéssel.

Több fazekaskoronggal, nyújtópaddal és kemencével felszerelt tanműhelyünkben a diákok
szakoktató segítségével sajátítják el a mesterség alapjait.

Diákönkormányzatunk aktívan részt vesz az iskolai életben, a programok szervezésében. A
megrendezésre kerülő diákönkormányzati napok témakörei erősítik a tanulóknál az iskolához
tartozás érzését.

Jól működő diáksportéletünk van. Intézményünkben kiemelt szerepet kap a sport, a
mindennapos testedzés. A Váradi utcai feladatellátási helyen a III. kerületi TUE, a Vasas, az
OKSI és Kaszások Sportegyesülettel együttműködve **labdarúgó, röplabda, kézilabda és
kosárlabda utánpótlást nevelünk**. Tömegsport keretében a fiú és lány labdarúgás mellett
röplabda, kézilabda és kosárlabdaedzéseket tartunk. Iskolánk diáksportéletének területei tehát:
kézilabda, labdarúgás, röplabda, kosárlabda, s emellett a floorball, asztalitenisz és a művészi
torna, akrobatikus rock and roll elsajátítására is van lehetőség. Számos tanuló jár úszni, illetve
korcsolyázni. Alsó tagozaton órarendbe épített, rendkívül sikeres sakkoktatás folyik.

A könnyített testnevelésben részesülő tanulók részére a testnevelő tanárok differenciált foglalkozást tartanak. Heti egy alkalommal gyógytestnevelő látja el a tanulókat.

A tavaszi szünet után a diákok osztálykirándulásra vagy erdei iskolába utaznak az ország különböző részeibe. A nyár folyamán különböző iskolai és iskolán kívüli táborok várják a tanulókat.

1. 3. Jövőkép

A legszebb, legfelemelőbb hitvallás: az ember szolgálata. S ha az ember még fiatal, főként „kiszolgáltatott gyermek”, e hivatás még nagyobb terhet ró választójára. A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat dönt el, befolyásol. Az intézmény kollektívája olyan optimista jövőképet vázol maga elé, amilyenek egy távolabbi időhorizonton látni szeretné az iskola működését, valamint annak feltételrendszerét. Meggyőződésünk, hogy a jövőkép értékes és hatékony motiváló tényező lehet a későbbi feladatok végrehajtásában.

Olyan intézményt képzelünk el, amelyben:

- a tanulók korszerű, európai színvonalú iskolába járhatnak, ahol ellátásuk, oktatásuk a lehető legmagasabb szintű;
- a diákok a magyarság és az európaiság értékeit közvetítő korszerű tudást és mintát kapnak;
- az emberi, nemzeti értékeket megismertetik, elfogadtatják velük;
- a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete van;
- a kulcskompetenciák fejlesztésével az élethosszig tartó tanulást alapozzák meg;
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges fiatalok hagyják el az iskolát, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni;
- a tanulóknak életformájukká válik a rendszeres mozgás, a mindennapos testedzés, az egészséges életmód, a környezettudatos szemlélet.

Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, oktatni, aki:

- nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk nyitottá tenni;
- eleven, de ha csendes, akkor igyekszünk bátorítani;
- magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, akkor segítünk önbizalmat ébreszteni benne;
- kedves, de ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá;
- barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani;
- szorgalmas, de ha nem az, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt;
- ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket;
- tisztelettudó;
- szófogadó és illedelmes, tiszteli a tapasztaltabbakat;
- kitartó, de nem önfejű;
- ambiciózus, de nem törtető;
- együttműködő, de nem konformista;
- nyitott a digitális eszközök megismerése, használata irányában.
- a megszerzett ismeretek képesé teszik az önálló ismeretszerzésre, az ismeretek kreatív alkalmazására, és folyamatos bővítésére;
- problémamegoldó;
- kommunikációra és kooperációra képes, innovatív személyiségek.

NEVELÉSI PROGRAM

2. Az intézmény nevelési koncepciójának preferált fejlesztési célkitűzései és feladatai – pedagógiai hitvallásunk

„Két dolgot kell adni a gyerekeknek: gyökereket és szárnyakat” (Goethe)

Célunk: olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú oktatási intézményekben történő helytálláshoz. Kiemelten kezeljük a tehetséggondozást, a fejlesztést és a felzárkóztatást. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak a készségeknek, képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

2. 1. Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségre jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben (továbbiakban: Nat) megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

2. 2. Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, *nemzeti kultúránk* nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A Nat a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi. Ezt a célt szolgálja a hon és népismeret önálló tantárgyként való tanítása a hatodik évfolyamon.

2. 3. Európai azonosságtudat

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak felelősen gondolkodó, öntudatos európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az *egyetemes emberi civilizáció* legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

2. 4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalomban, a lakóhelyi, szakmai, kulturális és politikai közösség életében. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. Alapvető feladat olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek a történelem és állampolgári ismeretek tanulási területre koncentrálnak. A képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, attitűdök (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

2. 5. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javakkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piactudomány. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenyterben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség

íránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

2. 6. Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatos magatartásra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást (*lifelong learning*), amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá.

A környezettudatos nevelés szervesen beépül az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendbe.

2. 7. A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a diákjait tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása, az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadter" is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgy-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

A tanulóval olyan tanulást, megismerést, információszerzést segítő eszközöket ismertetünk meg, amelyek segítségével hatékonyabbá, naprakésszé válik az önálló ismeretszerzés. Bevezettük a fejlesztő foglalkozásokon is a digitális eszközök használatát, kiemelten segítve az SNI-s és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését.

2. 8. Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Feladata, hogy személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a tanulók, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tisztelésére is nevel. Fontos feladatunk, hogy készítsük fel a tanulókat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást (inkluzivitás). Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok –, egészséget, testi épiséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtson támogatást a tanulóknak – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

A testi, lelki egészség programja az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarend integráns részét képezi.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3. 1. Pedagógiai alapelveink

3. 1. 1. Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók *korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése*, valamint *személyiségük teljes körű fejlesztése*.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világgépének formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a tanuló személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;

- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk (Budapest, kiemelten Óbuda) hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

3. 1. 2. Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan *részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk.*

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel, Budapest és Óbuda érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző kerületi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a kerületben található óvodákkal, iskolákkal, közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle kerületi rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett kerületi szintű – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.

3. 2. Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, a s nem utolsó sorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét *áthatja az érték alapú szemléletközpontúság elve*, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

3. 2. 1. Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében **emberközpontú**, humanista;
- tanulóinak elsősorban az **EMBER tiszteletén, megértésén** és szükség szerinti **segítésén, s a másság elfogadásán** alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;

- értékként preferálja **az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást**, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus **iskolai közösségnek**.

3. 2. 2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk minőségbiztosítási rendszere segítségével folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lényé áll.

Olyan intézményért dolgozunk nap mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai értékszemplélet és -rend alapján.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban jól érezzék magukat partnereink is, kiváltképpen a tanulók szülei.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a kerületi oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk**
- az emberiség közös értékei**
- a demokrácia és a jogállam értékei**
- európai keresztény, humán, illetve transzcendentális értékek**

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

3. 3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

- Az iskola – mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a **tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszközjegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.**
- **Az iskolai oktatás tartalmát** a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő

tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.

- Az iskola nevelői **a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni** különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában az **nevelés-oktatást** – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából – sokszínű, **változatos tevékenységrendszer egészíti ki** a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.
- **Az iskolában folyó nevelés-oktatás fő feladata**, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknban:
 - az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz és a problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségeket (gondolkodási képességeket, beszéd, írás, olvasás, matematikai képességeket);
 - az egyéni tanulás hatékony módszereit;
 - a kulturált magatartás és viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, az együttműködés helyes normáit és módszereit;
 - a kommunikáció elfogadott formáit, különös tekintettel a tiszta, szép magyar beszéd használatára;
 - az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket és szokásokat;
 - aktivitást az egészséges környezet kialakítására és megőrzésére;
 - a nemzeti értékek, hagyományok valamint az anyanyelv ismeretét, megbecsülését és tiszteletét;
 - a család szeretetét;
 - a gyermekek erkölcsi érzékét (etikum) és pozitív akarati tulajdonságait.

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjükét illetően.

E célrendszernek alárendelten

a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés

b) folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel

- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása

A Zápor utcai intézményegység kis létszámú osztályainak létjogosultságát bizonyítja, hogy nő a tantervi követelményeket nem teljesítő diákok létszáma. A létszám maximalizálása és a szükség szerinti lassúbb ütemben történő haladás a biztosítéka annak, hogy a lemaradásokat pótoljuk, integráltan oktatott tanulóink a követelményeket teljesíteni tudják. *Természetesen a jelentős hátránnyal induló diákjaink számára biztosítjuk az egy tanévnél hosszabb ideig történő évfolyami követelmények teljesítését, ha ezt a pedagógiai szakszolgálat indokolt szakvéleménye illetve szakértői véleménye javasolja. Ezt a megoldást választjuk abban az esetben is, ha ezt indokoltnak tartjuk, mert ennek teljesítésétől pozitív eredményt várunk.* Továbbra is törekszünk arra, hogy tanulóink beiskolázása maximálisan sikeresen legyen.

3. 3. 1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

Tanórai foglalkozások

Egyéb foglalkozások

- Szakkörök, (műhelyfoglalkozások), tanfolyamok, versenyfelkészítések
- Tanulmányi és sportversenyek
- Korrepetálások
- Napközi, tanulószoba
- Könyvtár

Szabadidős tevékenységek

- Műveltségi foglalkozások
- Sportfoglalkozások
- Iskolán kívüli osztályprogramok

Közéleti tevékenységek

- Diákönkormányzat
- Iskolarádió
- Társadalmi életben való részvétel (nem köznevelési intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)

3. 3. 2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen.

A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

3. 3. 3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetőek a hagyományos tanórai tanulás-szervezési módoktól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola stb.) is.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A – tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulás-szervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

- 1. előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
- 2. program biztonságos megvalósítása.
- 3. közös ismétlés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés.
Célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés korrigálásra.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kiállítások megtekintése, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, vizuális kultúra, természettudomány, biológia, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé.

3. 3. 4. Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulás-szervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulás-szervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Osztályaink minden tanév májusában-júniusában egy hetet erdei iskolában, vagy három napot osztálykiránduláson töltenek.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglévő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Erdei iskolai, kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

Korosztály	Témakör	Érintett tantárgyak
Alsó tagozat	Erdők, mezők, vízpartok állat- és növényvilága, – Tájékozódás a természetben – A vidéki élet szépségei	Környezetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika és tervezés Testnevelés
Felső tagozat	Ismerkedés Magyarország tájegységeivel – Magyarország műemlékei – A hagyományok és népművészet szerepe életünkben	Természetismeret Természtudomány Természtudományi gyakorlat Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika és tervezés Testnevelés Földrajz Biológia Történelem Állampolgári ismeretek

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él.

3. 4. Pedagógiai folyamataink

3. 4. 1. A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

3. 4. 2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az nevelés-oktatás során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

3. 4. 2. 1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

3. 4. 2. 2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

3. 4. 2. 3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

3. 4. 2. 4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3. 4. 2. 5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkozni kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

3. 4. 2. 6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az intézményi komplex mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

3. 4. 2. 7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

3. 4. 2. 8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi nevelés-oktatás terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az iskolának fel kell készítenie a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és

társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

3. 4. 2. 9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A digitális eszközök használatának megismerésével tanulóinknak segítünk a pályaválasztásban.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség, digitális írástudás biztosítása, mely jó alapot ad a továbbtanuláshoz, tanulóink tudatos irányítása a digitális készségeket igénylő állások megismerése irányába, az egész életen át tartó tanulás készségének kialakítása.

3. 4. 2. 10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében az iskola biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

3. 4. 2. 11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

3. 4. 2. 12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Erősíteni kell a logikus gondolkodást. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3. 4. 3. Kulcskompetenciák

3. 4. 3. 1. A kommunikációs kompetenciák

Az **anyanyelvi kommunikáció** magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókinccs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empatikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata
- a szövegértés megsegítése digitális eszközökkel
- a digitális írásbeliség megalapozása
- az információ megszerzése, feldolgozása

Az **idegen nyelvi kommunikáció** az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése,

beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttérére, környezetére és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásaként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

3. 4. 3. 2. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai, gondolkodási kompetenciák főként a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képességét foglalják magukba, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciaterületen és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai és gondolkodási kompetenciák felölelik a matematikai gondolkodásmóddal kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

3. 4. 3. 3. A digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

3. 4. 3. 4. A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás minden műveltségi területen azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást.

Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

3. 4. 3. 5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást foglalja magába
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

3. 4. 3. 6. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzéseinek érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

3. 4. 3. 7. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom tanulási területen az irodalom tantárgy, a művészetek tanulási területen az ének-zene, a vizuális kultúra, a dráma és színház tantárgy releváns e kompetenciaterületen.

3. 4. 3. 8. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciák mellett a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.
4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés.
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével.
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

4. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái

4. 1. A hatékony nevelés-oktatás érdekében kifejtett együttműködés és annak formái

4. 1. 1. Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, a matematika, az idegen nyelv, a művészet, a sport, az informatika és az általános műveltség területén;

- ismerjék meg és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében (működő diákönkormányzat);
- értékeljék saját és mások tudását, a tanulásnak legyen tekintélye;
- fejlődjön önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek;
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

4. 1. 2. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás.	<p><u>Az osztályközösség az iskola és a diákönkormányzat legkisebb működő egysége, amelynek alapértékei:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tanulói joggyakorlás; - célok demokratikus meghatározása; - közösségen belüli vita, kritika; - választott tisztségviselők tevékenysége. <p>Az osztályközösség választja meg az osztály tisztségviselőit, s delegál képviselőket az iskola diákönkormányzatába.</p> <p>Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az <i>osztályfőnök</i> áll. Feladata sokrétű.</p> <p><i>Az ezzel kapcsolatos legfőbb elvárások:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - szabad véleménynyilvánítás lehetőségének és a demokratikus döntés létrejöttének biztosítása; - irányítsa úgy a tanulókat, hogy minél többen jussanak érdemi munkával járó megbízáshoz (diákönkormányzati képviselő, tanterem-, 	<p>A tanulók tudjanak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - együttműködni társaikkal; - mások szempontjait is figyelembe véve cselekedni; - felmerülő akadályok esetén dönten az életkoruknak megfelelő szinten; - tetteikért felelősséget vállalni.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	tanulmányi-, kulturális-, sport-, szekrényfelelős, ügyeletesek stb.).	
A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit: jogaikat és kötelességeiket.	<p><u>Diákönkormányzat (DÖK) működtetése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az iskolai diákmozgalmat a DÖK-segítő pedagógusok támogatják és fogják össze. - A DÖK-nek legyen a tanulók által elfogadott szervezeti és működési szabályzata. - Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. - Véleményt nyilváníthat: <ul style="list-style-type: none"> * a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor; * a tanulói pályázatok, versenyek szervezésekor; * az egyéb foglalkozások formáinak meghatározásakor; * a könyvtár és az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor; * más, jogszabályban meghatározott kérdésekben. - A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat képviseli. - A DÖK képviseli a tanulókat az iskola vezetősége, a nevelőtestület, az SZMK értekezleteinek vonatkozó napirendi pontjánál. - A diákönkormányzat a tanulókat faliújságon, 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni; - tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával; - legyenek képesek kompromisszumra jutni; - az elfogadott döntéseket hajtsák végre, tartsák be; - tudjanak és merjenek véleményt mondani.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	iskolarádióon keresztül, valamint az iskolagyűlésen tájékoztatja.	
Gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való élést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.	<p>Az iskolagyűlés a legmagasabb iskolai fórum, amelyet évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Az iskolagyűlésen a DÖK és az iskolavezetés beszámolhat az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - munkájáról, és minősítheti azt; - a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről; - tanulmányi versenyekről; - ügyeletesi munkáról. <p>Az iskolagyűlésen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bárki felszólalhat, közérdekű észrevételt, javaslatot tehet, kérdezhet; - döntés csak a megtárgyalt ügyekben születhet. 	Az alá- és fölérendeltségi viszony ösztönözze a tanulókat a vezetésre és az alkalmazkodásra egyaránt.
A tanuló egyéni – akár magánjellegű – problémáival keresse meg tanárát.	<ul style="list-style-type: none"> - Az osztályfőnök, vagy bármelyik pedagógus keressen megoldást a felmerülő problémára. - Szükség esetén álljon rendelkezésre a pszichológus is. 	A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért a pedagógushoz.

4. 1. 3. A pedagógus

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési képességgel;
- készüljön fel a tanítási óráira szaktárgyilag és módszertanilag;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvállaló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel;
- nevelőtestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

4. 1. 4. A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz;
- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
- együttműködhessen a pedagógusokkal gyermeke nevelésében.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartó, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása.	<i>A partnerközpontú hálózat kiépítése.</i>	Közös gondolkodás, a felelősség vállalása.
Tanulóink többsége különböző társadalmi és természeti környezetből érkezik. Ezért különösen fontos a szülői közösségek kialakítása és fejlesztése. Nagyon sok a hátrányos helyzetű, csonka család, és az ő érdekeiket nehéz feladat összefogni.	<i>Az iskola</i> segítséget adhat: <ul style="list-style-type: none"> - lakógyűlések, rendezvények megtartásához; - hasznos hulladék gyűjtéséhez; - akciók, kulturális és sportprogramok szervezéséhez. 	Ki kell alakítani az iskola és a környéken lakók barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatát.
A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására.	<i>Szülői munkaközösség</i> Feladatai: <ul style="list-style-type: none"> - az iskolai és családi nevelés összehangolása, vélemények és javaslatok közvetítése az iskola felé; - az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése; - mozgósítás az iskolai rendezvényekre; - szülők közötti kapcsolattartás; <p>A szülői munkaközösség képviselőit az intézményvezető rendszeresen összehívja, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról,</p>	Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	feladatairól és az aktuális problémákról.	
<p>Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit, és az elért eredményeket.</p>	<p>Igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanévnyitó ünnepély; - tájékoztató értekezletek (évente két alkalom); - évzáró ünnepély- a tanítási év értékelése; - jutalmak, oklevelek kiosztása. 	<p>A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről. Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.</p>
<p>A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele. A szülők elméleti és gyakorlati pedagógiai ismereteinek fejlesztése. Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása.</p>	<p>Szülői értekezlet (3 alkalom/tanév)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az azonos osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. - A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról. - Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről. - 8. évfolyamon decemberben a beiskolázás rendjét ismertetjük. - Az osztály sajátos pedagógiai-pszichológiai problémáit alapul véve az osztályfőnök tartson előadást a nevelés minden fontos és időszerű kérdéséről. A szülőkkel beszélje meg a hallottakat, s közösen tűzzenek ki feladatokat nevelőmunkájuk irányára vonatkozóan. - Rendkívüli szülői 	<p>Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. Kapjanak használható segítséget a tanulók problémáinak megoldásához.</p>

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	<p>értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy pedagógusok ezt kérik az osztály jelentős részét érintő nagyobb horderejű problémák megoldása céljából.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pszichológusi, fejlesztő pedagógusi előadások a szülők problémáinak csökkentése érdekében. 	
<p>A tanuló körülményeinek objektív megismerése.</p>	<p><i>Szükség esetén az osztályfőnök a gyermekvédelmi feladatokat ellátó pedagógussal együtt családlátogatást tesz.</i></p> <p>A családlátogatás keretében lehetőség nyílik környezettanulmány végzésére.</p> <p>Ez alkalomból a következőket vizsgáljuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális helyzet, a tanuló helye a lakásban; - családi légkör, a tanuló helyzete a családban; - nevelési elvek, konkrét nevelés (testi, értelmi, erkölcsi, esztétikai); - szabadidő eltöltése; - a család véleménye az iskoláról, a pedagógusokról; - a tanuló iskolai munkájának támogatása a szülő részéről. 	<p>A látogatás hatása úgy befolyásolja a szülőket, hogy tudatosuljanak bennük nevelési feladataik, s a család életében megvalósuljanak az eredményes nevelés feltételei.</p>
<p>Közvetlen kapcsolat kialakítása pedagógus és szülő között.</p>	<p><i>Fogadóórák tartása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szaktanári és tanítói fogadóóra november, március és május hónap első hétfőjén, illetve az éves munkaterv szerinti időpontokban. - Rendkívüli fogadóóra 	<p>Emberi, bizalmon alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.</p>

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	<p>a szülő vagy pedagógus külön kérésére a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Igazgatói fogadóóra. <p><i>A szülőkkel való találkozás alkalmával</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meg kell erősíteni a családi nevelés és a gyermek pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. - Őszinte légkört kell kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét. - A családról megtudott adatokat titkosan kell kezelni. - Együttműködési területet kell keresni a szülőkkel, de csak tanítási időn kívül. 	
<p>Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolattartás.</p>	<p><i>Írásbeli tájékoztatás (digitális tanügyi dokumentum)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyes tantárgyaknál félévente a heti óraszámnak megfelelő számú, de minimum kettő érdemjegy alapján osztályozhatók a tanulók. - Félévente aktuális a szöveges értékelés bejegyzése minden tantárgyból 1. évfolyamon, illetve 2. évfolyam félévekor. - A fejlesztő pedagógusok negyedévi értékelése a tanuló egyéni haladásáról. - Magatartással, szorgalommal, kapcsolatos közlemények. (dicséret, elmarasztalások), szülői értesítések, meghívók, a szülők közlései, 	<p>A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével kapcsolatban. Tisztában legyenek azzal, hogy a pedagógusokat a szülőkkel azonos célok vezérik.</p>

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	igazolások az elektronikus naplón keresztül.	
A szülők lássák gyermeküket iskolai körülmények között.	<p>Nyílt napok szervezése a szülőknek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minél többféle tantárgyi óra bemutatása, hogy a szülők minél többféle helyzetben láthassák gyermeküket. - Érzékeljék a tanuló helyét az osztályközösségben. - Érezzék a tanórák légkörét. 	Gyermekük megítélése reálisabb legyen. Fontos mutató számunkra a részvételi arány.
Az iskola mutassa be a nevelő-oktató munka sikereit.	<p>Kulturális bemutató (Váradi u.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A legjobbak mutassák be, mit tudnak az irodalom, zene, színház, tánc területén. - Különböző korábbi programok sikeres szereplőinek, versenyek (nem csak iskolai) helyezetteinek bemutatója. <p>Kiállítás (Váradi u.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tanulók munkáiból: a legszebb (legjobb) füzetek, rajzok, kerámiák, kézműves munkák. - Versenyeken szerzett díjak, oklevelek, sport trófeák bemutatása. <p>Szakmai konferencia (Zápor u.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bemutató órák és foglalkozások fővárosi szinten az érdeklődő kollégák és szülők számára. - Magas színvonalú szakmai előadások és szekciófoglalkozások. 	<p>A szülő:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudjon tájékozódni gyermeke helyéről az iskolában, - ismerje meg gyermeke tehetségét. <p>Váljanak széles körben ismertté a kerületben és más szakmai berkekben az intézmény szakmai munkájának eredményei.</p>
Teremtsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők	<p>További programjaink</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halloween 	A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
és a nevelőtestület között.	<ul style="list-style-type: none"> - farsang, - sport- és egészségnap, - anyák napja, - lucázás, - karácsony, - kirándulások, - évszakonkénti játszóház, - csoportközi napközi, - nemzetiségek napja, - iskolanapok, - ballagás, - az éves munkatervben foglalt egyéb programok, rendezvények. 	A szülők érezzék a pedagógusok gondoskodását, megértését, szeretetét gyermekük iránt.

4. 2. Az iskola partneri hálózata

Az iskola a nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében minél optimálisabb kapcsolattartásra és az együttműködési lehetőségek teljes kiaknázására törekszik valamennyi partnerintézményével.

A kapcsolattartás formáit az együttműködés természete, időszaki aktualitásai határozzák meg.

A horizontális kapcsolatrendszer

Köznevelés-irányítás és szervezés intézményeivel való kapcsolatok

- Észak-Budapesti Tankerületi Központ (fenntartó)
- Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat (ingatlan tulajdonos) egyes szervezeti egységei és választott testületei
- Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény (KSZKI)
- Budapest Főváros Kormányhivatal III. Kerületi Hivatala

Köznevelésben működő szakmai-társadalmi szervezetekkel való kapcsolat

- Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok – szakértői vélemények
- Bilingual Kétnyelvű Oktatási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Bilingual.hu program működtetője
- pedagógiai-szakmai szervezetek
- Gyermekorvos, védőnő, iskolafogászat, gyógytestnevelő – egészségmegőrzés
- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ – gyermekvédelem

Köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Aelia Sabina Alapfokú Művészeti Iskola

- III. kerületi általános iskolák
- III. kerületi óvodák
- Kerületi és budapesti közép fokú nevelési-oktatási intézmények
- A Digitális Témahét keretében megrendezett programokon megismert LogiScool iskolával 2018/19-es tanévtől kölcsönös együttműködés kialakítása.

Nem köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Óbudai Judo Club
- Óbudai Sport és Szabadidő Nonprofit Kht.
- tanuszodák
- Óbudai Kulturális Központ
- Békásmegyeri Közösségi Ház
- Óbuda újság
- Jó Pásztor Anyaotthon
- Cseppkő utcai Gyermekotthon
- Szilágyi Erzsébet Gyermekotthon

5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés nevelő-oktató munkánk része és célja is egyben. Pedagógiai munkánk eredményeként szeretnénk eljuttatni tanulóinkat arra a fejlődési szintre, hogy autonóm módon, belső ösztönzéstől indítva törekedjenek közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás és tevékenységformák következetes végrehajtására, vagyis konstruktív életvezetésre.

Tudatos, kritikus szemléletű információkezelés képességének kialakítása.

Ennek megvalósulása érdekében a következő célokat, feladatokat, kritériumokat határozzuk meg.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Tudjuk diákjainkat segíteni abban, hogy stabil, harmonikus, önmagukkal és a világgal egyensúlyban élő személyiségekké váljanak.	A nevelés színvonalának és hatékonyságának növelése személyiségformáló feladatokon, drámapedagógiai foglalkozásokon keresztül.	A tanulók: legyenek tisztában az emberi személyiség jelentőségével és fejleszthetőségével.
Törekszünk arra, hogy a tanulók önmaguk megismertetésére és vállalására törekedjenek.	A tanulók személyiségének megismerése, személyre szóló minősítések megfogalmazása, a pozitív értékek megerősítése.	Rendelkezzenek megfelelő szintű ember- és önismerettel.
Törekszünk arra, hogy diákjaink képesek legyenek önmaguk tudatos és következetes alakításának igényére, képességeik fejlesztésére.	Motiválás során új, értékes szükségleteket építünk be személyiségükbe.	Legyenek képesek a permanens önnevelésre. A kívánt magatartásmódokat autonóm módon (belülről determináltan)

Célok	Feladatok	Kritériumok
		hajtsák végre.
Törekszünk arra, hogy elérjük: diákjaink érzelmi életük egyensúlyban tartására, sikereik és kudarcuk egészséges feldolgozására, és szorongásaik oldására kondicionálva legyenek.	Különböző szituációs gyakorlatok, drámapedagógiai módszerek révén fejlesztjük a konfliktus-feldolgozási és probléma megoldási készségeket. Tudatosítjuk tantárgyanként a minimum és a maximum követelményeinket. Előkészítő foglalkozásokon megpróbáljuk feloldani a váltás (alsó-felső tagozat, felső tagozat-középfokú iskola) okozta terhelést.	Érzelmi megnyilvánulásaik legyenek kiegyensúlyozottak és a helyzethez adekvátak. Kudarctűrő képességük, toleranciájuk egészséges szinten mozogjon. Legyenek képesek a problémák, ellentétek, konfliktusok kezelésére, feldolgozására.
Törekszünk önbecsülés, tisztességes becsvágy kialakítására a tanulóknál.	Modelleken keresztül bemutatjuk a tisztességes érvényesülés útjait. Alakítsunk ki egy egészséges optimizmust.	Legyenek tisztában az alapvető erkölcsi értékekkel. Utassák el a tisztességtelen érvényesülést. Törekedjenek arra, hogy pozitív normák szerint éljenek.
<u>Ezért neveljük a tanulókat:</u> – az élet szeretetére; – egészséges életmódra.	Preventív életmódra nevelés. Mentálhigiénés szokásrendszer kialakítása. Rendszeres sportolási lehetőség biztosítása. Sokszínű táborozási és erdei iskolai program szervezése.	Utassák el az egészségkárosító szokásokat. Legyen személyre szóló mozgásos programjuk. Ismerjék, tartsák be a közösen kialakított, személyre szóló szabályokat.
<u>Kiemelt célunk, hogy tanulóink:</u> – emberi kapcsolataik egészségesen fejlődjenek; – törekedjenek tartalmas és tartós emberi kapcsolatok kialakítására.	Ki kell alakítani személyiségükben a konstruktív magatartást és tevékenységformákat stimuláló és ösztönző képződményeket. Kiemelt feladatként kell kezelnünk a kommunikációs	A közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitás normáit, eszméit, példáit, modelljeit és magatartásformáit elfogadják a meggyőződéshez közeli szinten. Legyenek fogékonyak a pozitív emberi viszonyok

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>tanítást segítő- és együttműködési készségre, a szabadidő hasznos eltöltésére nevelést iskolán belül és kívül.</p>	<p>íránt. Legyenek képesek megfelelő én-közlésre, kommunikációra. Tudják értelmezni a metakommunikáció jelzéseit. Toleranciájuk, empatikus készségük életkoruknak megfelelő módon fejlődnek. Társaikhoz és embertársaikhoz való viszonyukat a segítőkészség és tisztelet hassa át. Legyenek képesek az életkoruknak megfelelő szintű együttműködésre.</p>
<p><u>Célunk, hogy a tanulók:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – tartsák be a társadalmilag elfogadott együttélési és viselkedési formákat, elvárásokat; – törekedjenek mások megértésére, egymás jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartására; – tudják elfogadni az egészséges másságot (faji, vallási, kulturális másság, fogyatékkal élők) ; – rendelkezzenek személyes felelősségtudattal és lelkiismeretességgel. 	<p>Az alapvető erkölcsi normákat erősítsük.</p> <p>Emelnünk kell a viselkedés- és környezetkultúra "szintjét".</p> <p>Törekszünk a konfliktusok békés eszközzel való megoldására, és ezzel példát is nyújtunk.</p> <p>Bemutatjuk az európai társadalmak változásainak irányát (gondolkodásmódokat, viselkedésmintákat), melyek valószínűleg hatással lesznek jövőjükre.</p>	<p>Kapcsolatfelvételük és -tartásuk alakuljon az elemi udvariasság szabályainak megfelelően.</p> <p>Tiszteljék egymás személyiségét.</p> <p>Tudjanak tájékozódni az európai pluralizmus és sokféleség, a különböző intézmények és eszmék között (multikulturalitás).</p> <p>Érezzenek felelősséget egymásért és önmagukért.</p> <p>Kapcsolataikban nyilvánuljon meg a türelem, az önzetlenség, az együttműködési készség.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	Fejlesztünk kell tanulóinkban a magukról és másokról való gondoskodás igényét és képességét.	Vállaljanak felelősséget saját tetteikért. Tetteikben nyilvánuljon meg a lelkiismeretesség.
<p><u>Nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóink:</u></p> <p>– képessé váljanak hatékony társadalmi magatartásra.</p> <p><u>A tanulók legyenek képesek:</u></p> <p>– az önálló, logikus gondolkodásra, érett ítélőképességre, a hozzáértő döntés meghozatalára;</p>	<p>Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése.</p> <p>Tanulás tanítása: jó tanulási szokások és egyénre szabott tanulási módszerek hatékony elsajátítása.</p> <p>Az intellektuális művelődési tevékenység megszerettetése.</p> <p>A tanulás, az ismeretek bővítése és megújítása iránti nyitottság megerősítése.</p>	<p>Önismereten alapuló tanulási szokásaik legyenek.</p> <p>Ismerjenek különböző tanulástechnikákat, tudják ezeket alkalmazni.</p> <p>Vitákban véleményalkotásuk legyen érvekkel alátámasztott, az ellenvéleményt figyelemmel hallgassák végig.</p>
<p><u>A tanulók legyenek képesek:</u></p> <p>– a problémaérzékenységre, kételkedni és kérdezni tudásra, a tévedéshez való jog elismerésére;</p> <p>– az alkotóképességre, szellemi igényességre és a kultúra iránti fogékonyságra;</p> <p>– a természetben és az emberi alkotásokban jelenlevő szépség felismerésére és csodálatára.</p>	<p>Bátorítással ösztönözzük és gyakoroltatjuk a kérdésfeltevést.</p> <p>Erősítjük a diákönkormányzat munkáját.</p> <p>Tanulmányi versenyeket szervezünk.</p> <p>Az idegen nyelv magas szintű tanítása.</p> <p>Az Aelia Sabina Alapfokú Művészeti Iskolával való szoros együttműködés.</p> <p>Az informatikai és számítástechnikai műveltség kiterjesztése minden tanulóra.</p>	<p>Ismerjék fel a problémahelyzeteket és azok forrását.</p> <p>Merjenek kérdezni és kételkedni.</p> <p>Legyenek igényesek szellemi és praktikus kvalitásukra.</p> <p>Munkájukkal szemben legyenek kritikusak, rendszeresen ellenőrizték és értékeljék önmagukat.</p> <p>Legyenek nyitottak a tudományos társadalmi ismeretekre.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>Kiemelten kell kezelni a természet- és környezetvédelmi nevelést.</p> <p>Feladatunk, hogy a tanulók önmagukra és környezetükre irányuló esztétikai tevékenységét rendszeres tapasztalatszerzéssel bővítsük, mellyel az esztétikus környezet élvezetének élményében részesítjük (képzőművészetek).</p>	<p>Érezzenek felelősséget környezetükért.</p> <p>A természetet szerető, az egészséges életmódot ismerő és folytató felnőttekké váljanak.</p> <p>Ismerjék az ember és természet közötti kölcsönhatást, illetve a kapcsolatnak a jelenre és jövőre történő kihatását.</p>
<p>Tevékeny és alkotó életre neveljük tanítványainkat, hogy legyenek céljaik és jövőjük az életben.</p>	<p>A továbbtanulás elősegítése a tanulók képességeinek megfelelően, figyelembe véve a kimeneti szakaszokat.</p>	<p>Tiszteljék az emberi szellemet, alkotóképességet.</p> <p>Ismerjék meg az alkotómunka örömét.</p>
<p>Tanulóinkat a haza szeretetére, elődeik és kortársaik munkájának megbecsülésére és követésére neveljük.</p>	<p>Biztos identitástudatot kell kialakítanunk.</p> <p>Sokrétű, sokszínű ismereteket kell közvetítenünk Európáról, hazánkról, népünkről és jövőbeli lehetőségeinkről.</p>	<p>Ismerjék hazánk és szűkebb környezetük (Budapest, Óbuda) nevezetességeit.</p> <p>Ismerjék az ünnepek, népszokások, néphagyományok tartalmát és módját.</p>

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

6. 1. A közösségfejlesztés szinterei az iskolában

Az iskolában a tanulók tanórai illetve egész napos iskolai foglalkozások alatti tevékenységei jelentékeny mértékben formálják, alakítják a különféle szintű, elsősorban az osztályon, a osztálybontott csoporton és az azon belüli mikroközösségeket. A páros és csoportmunka, a kooperatív tanulásszervezés, valamint a projektpedagógia metodikai megoldásai révén az osztály és az azon belül – akár spontán, akár irányított, differenciált képességalapú csoportszervezés útján – létrejövő közösségek moráljának pozitív alakítása a pedagógus feladata. A tanórai tevékenység közösségfejlesztő és -formáló hatásairól, az ezzel kapcsolatos nevelői teendőkről a pedagógiai program mellékleteiben található tantárgyi programok (helyi tanterv) szólnak részletesen, így jelen fejezet elsősorban a tanítási órán kívüli tevékenységformák által indukált közösségfejlesztésről szól.

Az iskola a tanulók érdeklődése szerint egyéb foglalkozásokat szervez. Ezek szervezését a tanulók közössége, a nevelőtestület tagjai, a szülői munkaközösség kezdeményezhetik az igazgatónál.

Az iskolában az alábbi tanórán kívüli szervezett foglalkozási formák vannak: napközi, (korrepetáló) tanulószoba, felzárkóztató foglalkozások, egyéni foglalkozások, szakkörök, tanulmányi, szakmai és sportversenyek [Aelia Sabina Alapfokú Művészeti Iskola szervezésében: zeneórák, műhelyfoglalkozások], könyvtár, kulturális rendezvények, tanfolyamok. A foglalkozásokon törekszünk a szociális hátrányok, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítésére, így ezek a programok a gyermek- és ifjúságvédelem fontos szinterei, ugyanakkor kiváló lehetőséget nyújtanak a tehetség és képességek kibontakoztatására.

6. 1. 1. A napközi otthon és a tanulószoba

A napközi otthon és a tanulószoba a tanórára való felkészülés helye. A jogszabályi előírások alapján az iskolában tanítási napok délutáni időszakaiban az 1-6. évfolyamokon napközi otthon, a 7-8. évfolyamon korrepetáló tanulószoba működik. A tanítási szünetek munkanapjain összevont napközis csoportot működtetünk.

A napközis foglalkozásokon a 16 óráig való benntartózkodás értelmében a megjelenés kötelező, a tanuló aktív résztvevője a napközis nevelő által szervezett foglalkozásoknak. A tanulmányi eredmény erőteljes romlása esetén az igazgató dönthet úgy, hogy a napközis foglalkozás kötelezőségére a szülőnek javaslatot tesz.

A szabadidő hasznos eltöltésének szinterei főleg az alsós napközis tanulók számára a színház, mozi, sport, kézműves és kulturális foglalkozások, játéktanulás, pénteki kirándulás, tematikus csoportközi napközis programok. A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori (reggeli, ebéd, uzsonna), vagy napi egyszeri (ebéd) étkezésben részesülnek, melyhez a fenntartó által megállapított térítési díjakat az iskolában kell befizetni.

6. 1. 2. Szakkörök

A szakkörök célja a tehetség kibontakoztatása illetve gondozása. A szakkör vezetője felelős a szakkör működéséért, legfőbb feladata a tehetségfejlesztés és versenyre való felkészítés.

A szakköri jelentkezés adott tanévre szól. Amennyiben a szakköri tevékenység akadályozza a tanulót a mindennapos felkészülésében, a szaktanárok, illetve az osztályfőnök javaslatára a részvétel felfüggeszthető, illetve megszüntethető.

Külön szaktanári felkészítést kaphatnak azok a tanulók, akik különböző szintű (iskolai, kerületi, fővárosi, országos, levelezős) tanulmányi versenyen indulnak. Ennek érdekében az iskolai könyvtár és a számítástechnikai infrastruktúra minden pedagógus és tanuló előtt nyitva áll. Kiemelten kezeljük a digitális technikák elsajátítását „Robotika” szakkör formájában.

A Váradi utcai feladatellátási helyen a 2018/2019. tanév második félévétől: első osztálytól kezdve – felmenő rendszerben- a „c” osztályoknak kötelezően választható informatikai tehetséggondozó szakkör formájában, órarendbe beépítve, míg a „b” és „c” osztályosok kora délutáni elfoglaltságába építjük be a digitális eszközök használatát.

6. 1. 3. Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az intézmény diákönkormányzata a tanulóközösség által elfogadott, a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján dolgozik.

A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat (DÖK) képviseli, jogait gyakorolja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógusok támogatják és fogják össze. A diákönkormányzat az említett pedagógusokon keresztül is érvényesítheti jogait, de közvetlenül is fordulhat az iskola vezetőségéhez.

6. 1. 4. Sportkörök

A sportkörök a tanórán kívüli testedzést biztosítják szervezett keretek között. Iskolán belüli és kerületi versenyeket rendeznek, felkészítik a tanulókat a kerületi megmérettetésekre. Biztosítják a mindennapos, rendszeres testmozgás és az egészséges életmód megvalósítását.

6. 1. 5. Iskolán kívüli foglalkozások

Az 1-3 napig tartó tanulmányi kirándulásokon a tanulók megismerik hazánk tájait, kulturális örökségeit.

Erdei iskolában – általában – öt napot töltenek az osztályok. Megismerkednek az adott hely földrajzi, kulturális, történelmi és néprajzi életével. Speciális órákon vesznek részt.

A lehetőségekhez mérten nyári táborozásokat szervez az iskola Balatonszabadi-Sóstóra, az óbudai barátság parki nyári napközis táborba, emellett saktáborokba is várjuk a tanulókat (kézműves, dráma, idegen nyelvi, sport, természettudományi és vándortábor).

A szabadidős tevékenységek során múzeum-, színház-, kiállítás-, állatkerti- és mozilátogatások színesítik a diákok életét. Az osztályok anyagi lehetőségeikhez mérten rendszerint havonta egy közös programot szerveznek.

6. 1. 6. A szabadidő hasznos eltöltése

A délelőtti oktatás túlnyomórészt intellektuális erőfeszítéseket kíván a tanulóktól, ezért természetes, hogy délutáni szabadidejükben azokat a tevékenységi formákat kell előtérbe helyezni, melyek biztosítják:

- a pihenést és regenerálódást,
- a személyiségfejlődést,
- a szórakozást és játékot,
- a művelődést,
- a közösségi élet kialakítását és fejlesztését.

A szabadidős tevékenységek fő irányvonalai:

- aktív művelődési-tanulási tevékenységek (pl. szakkörök, korrepetálások, versenyek, pályázatok);
- passzív művészeti és tudományos művelődés (pl. múzeum, mozi, színház, hangverseny, előadások);
- sportolási és edzési alkalmak (pl. különböző sportágak bajnokságai, természetjárás, táborok);
- társas együttlétek osztály-, évfolyam- vagy iskolai keretben (pl. szüreti multság, farsangi bál, karácsony, anyák napja, akadályversenyek, iskolanapok, sportnapok, vetélkedők, jutalomkirándulások, projektnapok, témahetek).

Az iskolai alapfeladatok ellátását segítik a jól szervezett szabadidős tevékenységek. Kiegészítik a tanulók egyéni érdeklődését, segítik a tehetségek fejlődését, biztosítják a szervezeti kereteket a személyiségfejlesztés számára.

6. 1. 7. Az intézményi hagyományok ápolása

Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának, valamennyi pedagógusnak, tanulónak egyaránt joga és kötelessége. Az ünnepélyek, megemlékezések a tanulók nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, türelem alakítására, a közös cselekvés örömére, az új közösségek formálására szolgálnak. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

Cél, hogy az intézményi rendezvényekre (ünnepélyekre, tanulmányi és sportrendezvényekre stb.) való megfelelő színvonalú felkészítés és felkészülés a pedagógusok és a tanulók számára egyenletes – a képességeket és a rátermettséget figyelembe vevő – terhelést adjon.

Az iskolai szintű ünnepélyeken, rendezvényeken a pedagógusok és a tanulók megjelenése kötelező az alkalomhoz illő öltözékben.

6. 1. 8. Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei

- Aradi vértanúk emléknapja
- 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe
- Karácsonyi ünnepély
- Magyar Kultúra napja
- Költészet Napja

- Magyar Nyelv Napja
- Hősök Napja
- 1848. március 15-i forradalom ünnepe
- Nemzeti Összefogás Napja
- Az iskola névadójához köthető programok
- Kulturális bemutató
- Anyák napja
- Évnyitó, évzáró ünnepély
- Ballagás

6. 1. 9. Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények

- Tanulmányi versenyek, sportversenyek
- Szüreti bál, farsang
- Mikulás ünnepség
- Iskolanap
- Sport- és egészségnap
- ÖKO-hét
- Kihívás napja
- Gyermeknap
- Néphagyományok, népszokások ápolása tanórai és szabadidős tevékenységek keretében. (szüret, lucázás, advent, karácsony, farsang, húsvéti ünnepkör, pünkösöd).

6. 2. Az iskola szereplőinek együttműködése

A pedagógiai program vonatkozásában az iskola szereplői:

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele.

Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak és a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

A tanulók, annak érdekében, hogy:

- megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit;
- érvényesíthessék jogaikat és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kaphassanak;

- gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való éleést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez;

az intézmény feladata:

- o az osztályközösségek, a diákképviselői fórumok és az iskolagyűlés működésének pedagógiai tartalmú tevékenységét elősegíteni és koordinálni;
- o az osztályfőnöki órák tartalmi kereteit adó tematikus célok meghatározása;
- o az éves munkatervben ütemezett szerint a közösségfejlesztés tanórai, és tanórán kívüli programjait meghatározni.

A pedagógusok, annak érdekében, hogy:

- képesek legyenek kollégáikkal, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra, vegyék észre gondjaikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat;
- rendelkezzenek alkalmazható és ténylegesen is alkalmazott kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel,

az intézmény feladata:

- o kialakítani a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit és azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodni;
- o a szakmai műhelymunkák intézményén keresztül a nevelési-szakmai együttműködés lehetőségeit megteremteni az iskolavezetés bevonásával és aktív részvételével;
- o a diákképviselőt és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremteni;
- o a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (szülői fórumok, egyeztető fórumok);
- o a hatékony kapcsolattartás, továbbá a közösségformálás és -fejlesztés céljait szolgáló pedagógusképzési formákat az anyagi lehetőségeknek megfelelően kezelni a továbbképzési és beiskolázási tervek kialakításánál.

A szülők (gondviselők) annak érdekében, hogy:

- o mindenkor bizalommal fordulhassanak véleményeikkel, javaslataikkal vagy problémáikkal a pedagógusokhoz;
- o kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához;
- o együttműködhesse a pedagógusokkal gyermekük nevelésében,

az intézmény feladata:

- o a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával;
- o megteremteni annak a lehetőségét, hogy az iskola pedagógusai a tanulókkal kapcsolatos információkat eljuttathassa a gondviselőkhöz;
- o igazgatói tájékoztatást adni a szülői összefövetelek alkalmával;
- o a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a tanuló pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét;
- o a szülőket bevonni az intézmény különféle programjaiba.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt preferenciájú pedagógiai feladatok:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Ennek keretében: Létrehozni, működtetni a közösségen belüli a kölcsönhatások, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét: az információs és értékelő

fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Ennek keretében: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a tanuló heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Ennek keretében: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai – pedagógiai – feladatok a személyiségfejlesztésre vonatkozó programelemekkel közösen értelmezendők és valósítandók meg.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

7. 1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkózást, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A pedagógiai szakszolgálatok tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

7. 1. 1. Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),
a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

7. 1. 2. A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember

- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció

Részképesség zavarok megszüntetése

- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)

Ismeretek bővítése

- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

7. 1. 3. A fejlesztés elmélete és módszertana

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- pontos és differenciált vizuális észlelés
- forma, méret, szín pontos felfogása
- összetartozó részek értelmes egészként való észlelése (Gestalt-látás).
- megadott formák–színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből (figura, háttér észlelése)
- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése

- vizuális információk téri elrendezése
- vizuális információk sorba rendezése, szekventálása
- a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése – adott hangok kiemelése
- adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása
- összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
- a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)
- rövid idejű vizuális-verbális memória
- szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció

7. 1. 4. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól júniusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7. 1. 5. Módszerek

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra.

Kidolgozott fejlesztő programok

- Tervezett szenzomotoros tréning
- Sindelar-program
- Tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban

Egyéb fejlesztő terápiák

- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei

Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése

Viselkedés korrekciós módszerek

Figyelemfejlesztő gyakorlatok

Kommunikációs készség fejlesztése

Családpedagógiai módszerek

Tanulást segítő programok

Informatika és audiovizuális technika alkalmazása

Relaxációs módszerek

Váradi és a Zápor utcai feladatellátási helyen:

a 2018/2019. tanév második félévétől: a **fejlesztő foglalkozásokba beépítjük a digitális eszközök és módszerek alkalmazását.**

7. 1. 6. A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.

Szenzomotoros integráció (éző-érzékelő idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció, oldaliság

Perceptuomotoros készség (érzékelő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szóveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbözőségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások léggömbje, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékoság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

7. 1. 7. Pszichomotoros fejlesztés részterületei

Téri-idői tájékozódás

A testséma és a téri tájékozódás két olyan terület, amelyek a fejlesztés folyamán szétválaszthatatlanok egymástól. Elméletben a pontos meghatározás és megértés érdekében szétbonthatók, de a gyakorlatban már csak a térben való elmozdulás, hely-helyzetváltoztatás miatt is összekapcsolódnak. Inkább hangsúlyeltolódásról beszélhetünk az egyik vagy másik terület javára. Ha rangsorolni szeretnénk, akkor azt mondhatjuk, hogy a testséma részképességeink egyik alappillére, amelyre a téri tájékozódás épül. Részképességeink mereven nem választhatók el egymástól, az egyik megléte szükséges a másik fejlődéséhez. Egy hierarchikus rendszerben épülnek egymásra, és egyénekre jellemző sajátos mintázatot alkotnak.

Testséma

Ezen terület alapja a testkép kialakulása, a test egyes testrészeinek megismerése. A tanulóknak meg kell ismerniük saját testük felépítését, meg kell tapasztalniuk testrészeik létét, kiterjedését, és természetesen meg is kell tudniuk nevezni azokat. Fel kell velük fedeztetni testüket, annak azonosságait és különbözőségeit, és mindezekkel együtt elfogadtatni velük. A testről alkotott kép kialakítása a mozgásban fejeződik ki, csakis mozgással együtt tapasztalható meg. Először a főbb testrészeket kell megismerni, megnevezni, majd ezt követik a testrészek részei. A folyamat része a szimmetria fokozatos tudatosítása is. A fejlesztés

legfontosabb eszköze a tükör, melyben a tanulók látják magukat, másokat, ténylegesen szembesülnek saját – és mások – testének tulajdonságaival. (méret, alkat, színek). A gyakorlati munka során nem csak a testrészek helyét, nevét, kiterjedését tanulják meg, hanem azok funkcióját, mozgathatóságát is. Ez már a testfogalom tudatosítását segíti elő. Fontos a testrészek többféle módon történő érzékeltetése, ennek megfelelően a jobb-bal színnel, szalaggal történő jelölése, jobb-bal fogalmának fokozatos kialakítása. Kezdetben elég csak érzékeltetni a két oldal létét (jobb=bemutatkozó kezünk, bal=dobogó szívünk), a megnevezés később is ráér.

Téri tájékozódás

A saját test pontos ismerete, viszonyítása ad segítséget a térben való eligazodáshoz. A tanulók önmagukhoz viszonyítva lesznek képesek meghatározni a környezetükben lévő tárgyak elhelyezkedését, később pedig a dolgok helyét egymáshoz viszonyítva is meg kell tudniuk határozni. A testsémához tartozó ismereteket a mozgás rendszerén belül sajátítják el, hiszen e tevékenységi forma áll legközelebb fejlettségi szintjükhez. Mozdulás közben van lehetőségük arra, hogy megtapasztalják a térirányok elhelyezkedését, majd később a térben való elmozdulások neveit (előre, hátra, oldalra, mellette, mögötte, alatta, fölötte). Ezeket a tapasztalatokat nehéz megfogalmazni, nem mindig tudjuk számukra megfelelően szavakba önteni. Kezdetben el kell fogadnunk azt, hogy a térben el tudnak igazodni, értik a térirányokat jelölő szavak jelentését. Az önálló meghatározás, megnevezés elég lesz később is. Minden, ami állandóan változik nehezebben felfogható, de ha nap mint nap tapasztalják a folyamatos változásban rejlő állandóságokat, akkor hamarabb bevésszük. A mozgás az, melynek elemei megismételhetők, követhetők, és térben nemcsak láthatók, hanem tapasztalhatók, kivitelezhetők is. Ugyanakkor a mozgás már önmagában véve is egy örömforrás a tanulók számára.

Idői tájékozódás

Az idői relációk, összefüggések megértése talán a legnehezebb a tanulók számára. Míg a mozgás kivitelezhető, érezhető, látható, addig az időben való tájékozódás megfoghatatlan számukra. Segítő tényező, ha mindent valamilyen eseményhez, cselekvéshez, tevékenységhez kötünk.

Lateralitás (oldalosság)

Szem-kéz-láb dominancia (egyik vagy másik oldal hangsúlyozottsága).

A tanulók születésüket követően már elkezdnek mozogni, és ehhez kapcsolódva kezd kirajzolódni a mozgásközpont helye az agyban. Az emberiség nagyobb százalékára az agy baloldali féltekéjének domináns szerepe a jellemző, ami eredményezi – ha semmilyen zavaró tényező nem befolyásolja – a jobb oldali szem-kéz-láb dominanciát. A lateralitás kialakulása egy igen hosszú folyamat, mely a kisgyermekkor, óvodáskor egészét felöleli. Fejlődésének alapja egy megfelelő mozgás- és érzékszervi fejlődés, mely folyamat végkifejletének tekinthető a dominancia kialakulása.

A testséma fejlesztésének nagy szerepe van az oldalosság alakulásában. A páros testrészek felfedeztetésével, érzékeltetésével, megérintésével alakul ki tudatukban a két oldal léte. A gyakorlati munka során fontos az állandó szóbeli megerősítés arra vonatkozólag, hogy ezekből kettő van (pl.: Érintsd meg az egyik térded! Most érintsd meg a másik térded is!). Az

ilyen típusú gyakorlatok során szerzett tapasztalatok sokaságából alakul ki az oldalak elkülönülése, azok megnevezése, megkülönböztetése; a tér irányokra történő felosztása, ennek eredményeként pedig a lateralitás.

A kezesség megállapítása nem minden esetben egyszerű. Pontos megfigyeléseket kell végezni a tanulók tevékenységeit vizsgálva. Azoknál a feladatoknál, ahol a két kéz közös munkájára van szükség (pl.: gyümölcsszeletelés), egyértelműen nem dönthető el. A nehezebb feladatok kivitelezését általában a domináns kéz végzi (pl.: tárgyak egyensúlyozása, guruló tárgyak megfogása). Tapasztalható a vegyes kezűség problémája is, amikor a tanuló egyik keze sem domináns, hol az egyiket, hol a másikat használja. Találkozhatunk, olyan esetekkel is, amikor a kezességhez nem azonos szem-láb dominancia párosul (pl.: jobb kezességhez bal láb használat társul).

A fejlesztő munkát a nagymozgások területénél érdemes kezdeni, összekapcsolva a testséma- és téri tájékozódás alakításával. Hiszen, ahogyan az előzőekben említésre került, az oldaliság kialakulásának talaja a testséma (páros testrészek), ami szorosan összekapcsolódik a téri tájékozódás fejlődésével a mozgás keretén belül.

Mozgásfejlesztés

A mozgás a tanuló legtermészetesebb megnyilvánulási formája, mondhatnánk lételeme. A mozgásos tevékenység az alapja egészséges fejlődésüknek. Fejlesztő hatással bír egész énjükre, szellemi és fizikai állapotukra egyaránt. Kedvezően befolyásolja személyiségfejlődésüket, ugyanakkor a környezet által közvetített információk nagy részét mozgásos tevékenységek által szerzik meg. A mozgás fejleszti a tanulók testsémáját, téri tájékozódását, egyensúlyérzékét, a test összerendezett (koordinált) mozgását, állóképességét, izomrendszerét, testi erejét.

Sok más fejlesztési területtel összekapcsolódik, jelen esetben mondhatjuk, hogy a fejlesztő munka alapja. A mozgásfejlesztés egyik fontos szabálya a fokozatosság elvének érvényesítése, a nagymozgásoktól haladva a finommozgások felé. Csak akkor szabad a következő, nehezebb gyakorlatot végeztetni, ha az előzőt teljes biztonsággal kivitelezni tudja a tanuló. A másik fontos követelmény a többszöri helyes bemutatás a fejlesztő személy részéről, ugyanakkor a pontos megfigyelés és lemásolás a tanulók részéről.

Nagymozgások

Ide tartoznak az alapmozgások (járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás, dobás). A mozgásformák nem veszíthetnek fontosságukból, hiszen az adott mozgássor egyszerre több funkciót is fejleszt. A fokozatosság elvét betartva, és a folyamatos ismétlések eredményeként a mozdulatok vagy mozgássorok egyre pontosabbá válnak, tovább finomodnak, részleteiben pedig specializálódnak (pl.: a szökdelésből ugrás lesz).

A gyakorlati munka során fejlesztési sorrend csak abból a nézőpontból alakítható ki, hogy mely terület, funkció fejlesztésével kapcsoljuk össze a tevékenységet, hiszen valamennyi mozgásforma nehézségi foka változtatható, még a legegyszerűbb is bonyolítható. A mozgásos gyakorlatokat mondókákkal, rövid versekkel érdekesebbé lehet tenni, ami jó hatással van a ritmusérzék fejlődésére.

A mászás-terület nehézségi sorrendben megtervezett fejlesztési terve:

- talajon történő mászások térden és kézen támaszkodva,
- talajon történő mászások talpon és kézen támaszkodva,
- talajon megjelölt sávokban történő mozgássorok,
- a megjelölt sávok szűkítése,
- talajon történő mászások hátrafelé térden és kézen támaszkodva,
- talajon történő mászások hátrafelé talpon és kézen támaszkodva,
- talajon megjelölt sávokban történő mozgássorok hátrafelé,
- a megjelölt sávok szűkítése,
- az előző analógiát követve padon végeztetve a mozgássorozatot,
- az előző analógiát követve pad páron végeztetve a mozgássorozatot oda–vissza irányba.

Finommozgások

A mozgások e csoportjába azon mozdulatok, tevékenységek tartoznak, melyek kivitelezéséhez a kézre van szükség. Úgy is szoktuk említeni, hogy „kézügyesség”. A tanulók iskolába kerülése előtti időszakban szintén nagyfokú figyelmet kell fordítani a finommotorika fejlesztésére. Fontos, hogy az írástanulás folyamata minél kevesebb nehézségekbe ütközzön, ugyanakkor a kézügyességre a többi tantárgy ismereteinek elsajátításánál is igen nagy szükség van.

Az aprólékos mozgások kivitelezése kisebb izomcsoportok, izomrészek elkülönített szabályozását, rugalmas izomműködését igényli. Minél jobban képesek erre az irányításra a tanulók, annál inkább összerendezettebbek, koordináltabbak lesznek mozdulataik, egyre nehezebb és bonyolultabb tevékenységek elvégzését teszi lehetővé számukra.

A finommozgások fejlesztésének alapja a kéz és az ujjak izomzatának erősítése és lazítása, az ujjmozgások tökéletesítése, a kéz mozgékonyságának fejlesztése. A gyakorlati munkához számos tevékenység tartozik.

Ezek a következők: ujjgyakorlatok játékos mozdulatokkal, rövid ritmusos mondókákkal, verssekkel kísérve. Színezés, rajzolás, vonalvezetési gyakorlatok, ragasztás, nyírás, gyurmázás, festés, varrás, ujjbáb készítés. A kéz ügyességének fejlesztése során is ügyelni kell a fokozatosságra. Soha nem szabad a munkát a feltárt hiányosság gyakoroltatásával kezdeni. Mindig egy alacsonyabb szintű tevékenység begyakoroltatása alapozza meg a következő nehezebb funkció fejleszthetőségét, fejlődését. Fontos, hogy megtaláljuk azt a területet, ahol a feladatvégzés szinte tökéletes, ezáltal biztos alap a kiinduláshoz. Például: nagyméretű golyók fűzése merev pálcára, majd fonálra – fokozatosan csökkenő nagyságú lyukakkal fűzés vékony fonálra, zsinórra – apró gyöngyök fűzése damilra, cémára.

Egyensúlyérzék

A helyzet-helyváltoztatás, mozdulat, mozdulatsor, egyszóval mindenféle mozgás esetében jelen van az egyensúlyozás. Ahhoz, hogy a motoros tevékenységeket kivitelezni tudjuk, nélkülözhetetlen az egyensúlyérzék bizonyos fejlettségi foka. Ezt a területet éppen olyan fontos fejleszteni, mint a többi. A szakirodalmak az egyensúlyozó képesség fejlődésének első jelentős kezdeti szakaszának a 4-8 éves kort jelölik meg. Ez nem azt jelenti, hogy korábban nincs jelen. Ez a képesség segít például abban, hogy a csecsemőkorú gyermek át tudjon fordulni egyik oldaláról a másikra, az egyéves korú gyermek meg tanuljon járni. Az egyensúlyozás lényege, hogy a gyermekek a test kibillent egyensúlyából minél hamarabb

vissza tudjanak térni.

Természetesen minél rövidebb ez a visszatérési idő, annál fejlettebb az egyensúlyérzők képességük. Ehhez azonban sok gyakorlásra van szükség. Az egyensúlyérzékelésért felelős szervünk a fül, az érzékelő központ a belső fülben található. Ahhoz, hogy az ember egyensúlyozni tudjon, alátámasztási felületre van szüksége, így jelen esetben a talp fontos szerepet tölt be. A fejlesztő tréning folyamán – mint valamennyi képesség esetében – szintén figyelni kell a fokozatosság elvének betartására. Ennek megfelelően a nagyobb alátámasztási felületen végzendő feladatoktól kell haladni a kisebb felületeken végzendő gyakorlatok felé. Természetesen a nehézségi fokozatokat is figyelembe kell venni, például csúszások lejtőn (padon): egész testfelületen (hason, hát) – a test oldalán sarokülésben (előre, háttal) – térdelőtámaszban (előre, háttal); nehezíthető a feladat, ha párosan végzik a gyermekek a gyakorlatokat.

7. 1. 8. Beilleszkedési és magatartási zavarok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek. A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő. Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a pedagógiai szakszolgálatral való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- *Pszichés zavarok* állnak a probléma háttérben (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarc-tűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.,
- *Tanulási nehézségek* váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória),
- *Rossz vagy hiányos szocializáció* okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások, elhanyagolás stb.).

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak. Fő célunk minden tanuló számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
I. <u>Pszichés zavarok</u> esetén: az adott diszfunkció	Az okok (diszfunkció) felkutatása különböző	Életkorának megfelelően a tanuló is értse meg a

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>csökkentése, esetleg megszüntetése a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások feltárása, rendezése, újratanulása. Érzelmi életük egyensúlyban tartása, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozásának segítése.</p> <p>A kompenzáló magatartásformák elhagyása.</p>	<p>diagnosztikai módszerekkel (pszichológus). A diszfunkció kezelése megfelelő terápiákkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - személyiségfejlesztés egyéni és csoportos tanácsadás, relaxáció kognitív terápiák (Coping Cat) elsődleges és másodlagos kontroll erősítése program (PASKET) - kommunikációs szerepjátékok szerepátvitel situációs játékok 	<p>problémát. Érezze szükségét és fogadja el a segítségnyújtást. Kooperáljon (tanácsadó-kliens kapcsolatban). Csökkenjenek a szorongások. A megküzdő mechanizmusok erősödjenek. Érzelmi reakcióik a helyzethez adekvátak legyenek. Kompenzáló mechanizmusaik száma és intenzitása csökkenjen.</p>
<p>II. <u>Tanulási zavar</u> esetén: A tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi az ezt kiváltó ok megszüntetését).</p>	<p>Beszédfejlesztés (logopédus):</p> <ul style="list-style-type: none"> - arány- és hangsúlyeltolódás alkalmazása, - a környezet pontos észlelésén és tapasztalásán alapuló fejlesztés. <p>A tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése a fejlesztő pedagógusok által.</p> <p>Képesség és készség szint felmérés.</p> <p>Fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása személyre szabottan, részleges kiemeléssel, arány és hangsúlyeltolódással.</p> <p>A támasztott követelmények pontos, objektív meghatározása az egyén lehetőségeihez mérten.</p> <p>A teljesítményorientáltság csökkentése.</p> <p>Oldott, bensőséges, szeretetteljes légkör megteremtése.</p>	<p>A fejlesztő és fejlesztett ösztönző munkája eredményeként fejlődés, változás mutatkozzék. (A fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulóként változó.)</p> <p>Legyen látható eredménye a fejlesztésnek az adott tanuló korábbi szintjéhez képest.</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	<p>Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése.</p> <p>A negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása, az okok megszüntetése.</p> <p>Törekvés a szülőkkel való együttműködésre.</p>	
<p>III. <u>Szocializációs zavar</u> esetén: mivel a problémák rendszerint a korai szocializáció rendellenes tanulási folyamatából, illetve a családi diszfunkciókból, vagy a szűkebb környezetéből erednek, ezért a problémából adódó zavarokat csupán csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem.</p> <p>Célunk tehát a kompenzálás és a kooperáló szülők segítése a nevelési kérdésekben.</p>	<p>Fontos, az életkori sajátosságok ismeretében, az iskolás tanulótól elvárható viselkedésformák, és a még nem követelhető kontroll szétválasztása.</p> <p>Pontos meghatározása annak, amit elvárunk a tanulótól és ennek számára jól érthető (életkorának megfelelő) közlése.</p> <p>Feladatunk a pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és a minősítés. A tanulóban rejlő pozitív értékeknek kiaknázása.</p> <p>Szeretetteljes, meghitt légkör megteremtése.</p>	<p>Tudja, hogy mit várnak el tőle.</p> <p>Döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani.</p> <p>Legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt.</p> <p>Érezze tanárai, nevelői jó szándékát.</p>

7. 2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az iskolába járó tanulók jelentős része – főként a Zápor utcai székhelyen – szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrányok minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;

- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezűgyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel;
- valamely rész-képesség területén adódó lemaradás miatt.

7. 2. 1. A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely rész-képesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció; pl. Prefer-, Sindelar-, ABC-teszt - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév eleje
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatosan
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	első félév
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos
	differenciált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus	folyamatos
	napközi, tanulószoba	napközis nevelő, tanulószoba-vezető	folyamatos

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
	előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megisméltése a szülő kérésére)	tanító	tanév vége
	mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól	igazgató, tanító, szaktanár, szakértői bizottság szakemberei, szakértői bizottságok szakemberei	tanév eleje, illetve folyamatos
	kis létszámú osztályok	iskolavezetés, tanító, fejlesztő pedagógus	tanév eleje, ill. folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pedagógus	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (szakszolgálat, orvosi intézmények)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	fejlesztő szakemberek szöveges értékelése az egyéni haladásról	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	negyedévente, illetve tanév végén
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkeznek, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegemlékezet fejletlensége),
- olvasás-írás és a számolás zavara,
- mozgáskoordináció zavara,
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság,
- ritmusérzék fejletlensége,
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége,
- a tartós figyelem hiánya.

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a tanulóknál olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anyagyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Tapasztalataink alapján ezek a tanulók megszokott iskolai körülmények között, nagyobb létszámú osztályban, a hagyományos módszerekkel nem képesek a tanulásban előrehaladni, fejlődni.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek, ezért elképzelhetetlen egy-egy képesség elszigetelt fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

Az érdeklődés a megismerő tevékenység belső motívuma. A képesség fejlődésének a belső aktivitás a legfontosabb indítéka, amely a tanulást, a valóság megismerését örömteli, szívesen vállalt tevékenységgé teszi. Lényeges, hogy a tanulónak sikerélményt nyújtson a feladatok megoldása, hiszen ez növeli az érdeklődését, fokozza az erőfeszítést.

Az egyéni fejlődés szempontjából döntő fontosságú a szocializációs képességek, a társas kapcsolatok kialakítása. A tanulási zavar vagy nehézség társas beilleszkedési zavarral is párosulhat. Jobb intellektuális teljesítmény erősebb szociális kontaktussal járhat együtt.

Az értékelő-minősítő viszonyt fel kell váltani a megértő-okkereső beállítottságnak. A tünetek megváltoztatására, illetve kiküszöbölésére irányuló alkalmi, gyors beavatkozások nem oldják

meg a személyiségzavart, nem eredményeznek hosszabb távon is ható belső pszichikus változást a tanulónál. A zavar igazi korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában törekszünk a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező tehát a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet biztosítása, a megfelelő eszközök használata.

A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. A kisebb létszámú osztályok tanulóiban – még a felsőbb évfolyamokon is – nagyon erős az osztályfőnökükhöz és a többi tanárhoz való személyes kötődés. Igénylik a mindennapi együttlétet, a gondok rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Gyakran az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az iskolában kell pótolni. A szülők nagy része nem motivált arra, hogy gyermekét a tanulásban segítse, de még arra sem, hogy teljesítményét értékelje. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

7. 2. 2. Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben

- A tananyagot a minimumra csökkentettük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.
- A fejlesztő pedagógusok meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat az órákról, szabadidős tevékenységekről, és a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden pedagógus feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontozásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.
- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.
- Az olvasási nehézségek miatt a tanulók nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.
- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő tanulók tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- A digitális anyagok a csökkent olvasási igényt is pótolják, kiegészítik a tanári közlést.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- Az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja. A felmérő írásbeli számonkérés anyagát az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

7. 2. 3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek

A tanulók túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje az általános iskolából kilépve attól függ, hogy a diák milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani (képességfejlesztés).

Kiemelt területek:

1. anyanyelvi (dyslexia, dysgrafia)

2. matematikai (dyscalculia)

A tanulók képességeinek nehézségei összefügghetnek a különböző értelmi és személyiségi folyamatok problémáival is.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>Dysgrafia, dyslexia esetén: Az írás, olvasás elsajátításának, tanulási zavarainak csökkentése, ha lehet megszüntetése. Az elmaradások mielőbbi felismerése, korrigálása. Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez kell eljuttatni a tanulót (pszichológus, logopédus, szakorvos, a szakértői bizottság szakemberei stb.)</p>	<p>Diagnosztizálás, okok feltárása (logopédus, pszichológus).</p> <p><u>Dysgrafia, dyslexia korrekciója:</u> A fejlesztő pedagógus terápiás foglalkozásai, mozgásfejlesztés – finommotoros, nagymozgások erősítése, írástechnikai gyakorlatok (betűelemek, rajzok stb.), betűkapcsolási gyakorlatok, térbeli tájékozódás, kommunikációs képesség fejlesztése, korrekciója.</p> <p><u>Logopédiai foglalkozások:</u> artikulációs gyakorlatok, akusztikus gyakorlatok (utánzás, térbeli tájékozódás), összeolvasás, olvasástechnika fejlesztése, intonáció, képzeletfejlesztés, szövegértés fejlesztése.</p>	<p>A tanulók legyenek tisztában problémáikkal.</p> <p>Fogadják el az erre irányuló javítást, segítséget.</p> <p>Működjenek együtt mindenkori segítőjükkal, tanáraikkal, szakemberrel.</p> <p>Legyen az osztályközösség és a család megértő, elfogadó, segítő.</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Dyscalculia esetén: A nehézségeket előidéző okok enyhítése, megszüntetése. A tünet intenzitásának csökkentése. A lemaradás korrigálása. Legyen képes a tanuló a matematikai gondolkodás elsajátítására korosztályának megfelelően.	Diagnosztizálás, a legrövidebb időn belül a korrekció megkezdése. <u>Fejlesztő pedagógus, pszichológus:</u> korrigáló korrepetálás egyéni foglalkozással (méret, mennyiség, számfogalom kialakítása), logikus gondolkodás fejlesztése (következtetések, ok-okozat stb.), a sikertelenség, a kudarcélmény minimálisra csökkentése, az érteshez szükséges szókincs biztosítása, megértés gyakoroltatása (elemzés, összehasonlítás), figyelem korrekciója (memóriafejlesztés), önkontroll fejlesztése, kialakítása (önértékelés).	A tanuló legyen partnere segítőinek. Gyakorlásaival önállóan is próbálkozzon problémája megoldásával. Legyen tisztában lehetőségeivel és képességeivel. Vállalja a „küzdést”.

7. 3. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása

Fogalmi elhatárolás:

Sajátos nevelési igényű tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Cél:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a többi tanulókkal együtt történő integrált oktatása.

A sajátos nevelési igényű tanulók szakellátását a jelen fejezetben foglalt pedagógiai tevékenységrendszer keretében, az irányadó szakmai útmutatások alapján, jogszabályban meghatározott irányelvek figyelembe vételével végezzük.

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos (BNO: F70) tanulók nevelése-oktatása a helyi tanterv részét képező **gyógypedagógiai tantervi tantárgyi programok szerint történik.**

7. 3. 1. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól júniusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási – számolási problémák – dyslexia, dysgrafia, dyscalculia – **gyors felismerése és preventív kezelése.**

A legfontosabb feladat ezután **a rendszeres szintfelmérés, a fejlesztő felzárkóztatás: differenciáltan, egyénre tervezetten,** nemcsak az ismeretekre, hanem a részképesség-zavarokra is odafigyelve, fejlesztőpedagógusok, logopédusok, gyógypedagógusok és a szakszolgálat igénybevételével.

Feladatok:

- Segítjük a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladást.
- Pedagógusainkat felkészítjük a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai szintereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésnek megfelelő specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- Tanítási-tanulási folyamataink nyitottak, mely lehetővé teszi az egyes tanulóknak vagy csoportok igényeinek megfelelő eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- Az integráció során a tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.

7. 3. 2. Az SNI-integráció személyi feltételei

Az integrált oktatást segítik iskolánkban:

- fejlesztő pedagógus,
- gyógypedagógus,
- iskolapszichológus,

- pedagógiai asszisztens.

7. 3. 3. Az SNI-tanulók integrált nevelésében-oktatásában részt vevő fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus feladatspecifikációja

- Segítik a pedagógiai diagnózis értékelését.
- Javaslatot tesznek a fogyatékoság illetve a sérülés típusához, a tanuló egyéni igényeinek megfelelő környezet kialakításához.
- Segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásához.
- Segítségnyújtás a gyógypedagógiai módszerek alkalmazásához
- Figyelemmel kísérik a tanulók haladását, részt vesznek az értékelésben.
- Terápiás fejlesztő tevékenységet végeznek a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján, támaszkodva az ép funkciókra.

7. 4. Tehetséggondozás

A tehetség és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a problémamegoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés (absztrakció) képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórtan élő magyar származású tudósok öröksége is.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni.

Forrásaink:

- óvodai vélemények
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye

Módszerek:

- óvodai látogatás
- iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár, tanító) céltudatos munkája
- adatgyűjtés

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született tanulóról megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező tanulók minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez.

A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. Ahányféle emberi adottság és képesség van, annyi fejleszthető tehetséggé, s szinte ahány ember, annyi tehetséges ember is van. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséggondozás szervezeti formái

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges tanulók a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, a tananyag gazdagítása. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Szakkörök.
- Pályázatok.
- Képzőművészeti kiállítások.
- Versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos).
- Vetélkedők.
- Középiskolai előkészítők.
- Szaktáborok, sporttáborok, vándortáborok, nyelvi táborok, erdei iskolák.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhessük fejlesztésüket.	Látogatás az óvodában, illetve az óvónők látogatása az iskolában, az óvónők véleményének kikérése. Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtése. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.
↓ Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: <ul style="list-style-type: none"> • tanórai csoportbontás, differenciálás; • érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; • tagozatos, speciális tantervű osztályok létrehozása; • tantervdúsítás; • tanulmányi versenyekre való felkészítés; • középiskolai előkészítő tanfolyamok; • táborok, erdei iskola. 	A szakkörök és klubok sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres tanulók.
Célunk az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges tanuló számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra a különböző digitális forrásokat, szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket.	Táborozási hozzájárulások elnyerése, a kerületi önkormányzati stb. pályázatok felhasználásával.
Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél	A tanulók találják meg a tehetség

Célok	Feladatok	Kritériumok
használják fel az érvényesülésükhöz.	tágabb körét bemutatni.	gyümölcsöztetésének módját.
Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét. Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért (rész) eredményekről, sikerekről, kudarcokról.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagiilag, mind erkölcsileg a tanuló fejlesztését.

8. A teljes körű egészségfejlesztés iskolai programja

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, hogy **készségükké váljon az egészségvédelem** (az egészségmegőrzés, az egészségre káros szokások elutasítása, az egészséges életmód, az egészségfejlesztés módszereinek alkalmazása). Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha erre a tanórán alkalmazott alternatív módszerek alkalmazására, vagy az azon kívüli programok keretében lehetőséget kapnak.

Ezzel a programmal azt szeretnénk elérni, hogy tanulóinkban kifejlődjön az egészség- és környezettudatos magatartás.

Ennek keretében:

- Arra törekszünk, hogy az egészségnevelési programunk szerves része legyen a lakóhelyünk, Óbuda egészségfejlesztési törekvéseinek.
- Intézményünk, mint **intervenciós rendszer** a tanulók egészségvédelme mellett a pedagógusok és a tanulók családtagjainak egészségvédelmét és egészségnevelését is fejleszteni kívánja.
- **Ösztönözzük**, hogy az egészségügyi ellátórendszer játsszon nagyobb szerepet a megelőzésben és az egészségfejlesztésben.
- **Arra törekszünk**, hogy a család mellett **az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.**
- **Segítjük**, hogy kedvező irányba változzék a köznevelés intézményrendszerének légköre.
- A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Rendszer (NETFIT) keretében rendszeresen sorra kerülő fizikai és edzettségi állapotmérések eredményeiből levont következtetések alapján az iskola testnevelő tanárai – a testnevelés munkaközösség javaslatára – az egészségfejlesztési program tanévi rendszerességű felülvizsgálatára javaslatot tehetnek.

8. 1. Az egészségnevelés és -fejlesztés területei

Az intézményi egészségnevelésnek és -fejlesztésnek **ahhoz kell hozzájárulnia**, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel

kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak, az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az intézmény pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek a területek a következők:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulás folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelésének lehetőségei,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- az optimális tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége,
- az egészségneveléssel összefüggő megfelelő tanári magatartás, gondosság,
- az intézmény szervezettsége.

*Az egészségi állapotot **genetikai és környezeti tényezők, valamint az életmód és az egészségügyi ellátó rendszer működése** határozzák meg alapvetően. Az iskola a szocializáció kiemelt színtere, ezért a fenti tényezők alakításában, befolyásolásában döntő szerepe van. Ugyanis a tanulók hosszú éveket töltenek az intézményben, mely időszak alatt **érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre**, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, a preferenciák kialakítását. Tehát a családi környezet mellett **az intézmény a szocializációnak azt a színterét is jelenti, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.***

8. 1. 1. A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon

Testnevelés órákon

A testi nevelés rendje

*Az **egészséges tanulókat** a testnevelés óráról átmeneti időre is csak az iskolaorvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik. A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő számukra. A **könnyített testnevelés** során az érintett tanuló részt vesz ugyan az óratervi testnevelés órán, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania. Az iskolaorvos – a szakorvosi vélemény*

figyelembe vételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

A testnevelést tanítók a mindennapos munka során:

- alkalmazzák a tartásjavító gerinctorna gyakorlatait;
- fejlesztik a motoros – és koordinációs – képességeket az életkori sajátosságokhoz igazítva;
- ügyelnek a sportjátékok, az atlétika, a torna gyakorlatanyagának tervszerű, folyamatosan kontrollált, a „fair play” szellemében történő végrehajtására;
- figyelemmel kísérik az alapvető testápolás, öltözködés és egyéb higiénés normák betartását /beleértve a környezet állapotát/;
- előtérbe helyezik a mozgásból eredő esztétikum, örömszerzés funkcióit;
- felhívják a figyelmet a sportból eredő balesetveszélyekre, sérülési lehetőségekre, illetve ezek megelőzésének lehetőségeire.

8. 1. 2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Az egészségfejlesztés egy olyan folyamat, amely során a teljesség igényével az optimum elérésére kell törekedni. A feladatok pontos megjelölésének érdekében külön területekre osztottuk fel azokat a tevékenységeket, melyeknél fejleszteni kívánjuk az egészségre való nevelés fontosságát.

Az egészségnevelés fő feladatainak rendszere

EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Szomatikus nevelés	Pszichohigiénés nevelés	Szociálhigiénés nevelés
1. higiénés nevelés: személyi higiéné környezeti higiéné	1. egészséges életvezetés	1. konfliktuskezelő technikák
2. a fertőző betegségek, az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzésére nevelés	2. a stressz elhárítása	2. kommunikációs készség fejlesztése
3. kondicionálás, testnevelés, sportolás	3. az egészségre káros szokások tudatosítása (alkohol, drog, dohányzás stb.)	3. feszültségek oldása
4. balesetek megelőzésére nevelés	4. érzelmi nevelés	4. egészségpropaganda
Eredmény az egészséges életmód		

8. 2. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

8. 2. 1. Mérési területek

- Cooper-teszt (aerob képesség mérése);
- helyből távolugrás (alsó végtag dinamikus erejének mérése);
- függés hajlított karral;

- felületek, csípőhajlító- és a hasizom erő-állóképességének mérése (hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel);
- 10x5 m ingafutás;
- ülésben előrenyúlás;
- testmagasság (cm);
- testsúly (kg);
- hátizmok erő-állóképességének mérése (hason fekvésből törzsemelés);
- vállövi- és karizmok erejének mérése (mellső fekvőtámaszban karhajlítás);
- testtömeg-index megállapítása.

A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő és az iskolaorvos is.

Az egyéb felmérések az iskola tanulói részére szükségesek a diákolimpiai versenyeztetésre való felkészítés és kiválasztás miatt.

Alsó tagozat:

- 30 m-es futás
- 60 m-es futás
- iskolakör futás
- kislabdahajítás
- távolugrás

Felső tagozat:

- 60 m-es futás
- 100 m-es futás
- 200 m-es futás
- 400 m-es futás
- iskolakör futása
- 800 m-es futás
- kislabdahajítás
- távolugrás
- súlylökés

8. 2. 2. Tevékenységi formák a többi tanórán

Osztályfőnöki órákon kötelező egészségnevelő téma feldolgozása, melyek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség. Igény szerint **külső szakember**/orvos, védőnő, egészségszervező, pszichológus /**meghívása**, valamint lehetőség szerint kortárssegítő középiskolások részvétele az osztályfőnöki órákon. A **helyes testtartásra** minden tanórán és minden évfolyamon figyelmeztetjük a tanulóinkat.

Az egészségfejlesztési és -nevelési program témaköreinek feldolgozására lehetőség van minden tantárgy keretein belül, erősítve a testi-lelki egészség magasabb szintre jutását (osztályfőnöki, biológia, környezetismeret, természetismeret, természettudomány,, természettudományi gyakorlat, etika, vizuális kultúra, ének-zene).

Ezek a témakörök a következők:

- az egészséges táplálkozás;
- az aktív szabadidő helyes eltöltése;
- az erőszakmentes konfliktus-kezelés és megoldás;
- az egészségkárosító magatartásformák kerülése;

- az áldozattá válás elkerülése érdekében teendő feladatok;
- a dohányzás, az alkohol és drog;
- a szexualitás, az AIDS;
- a higiénés magatartás;
- a balesetek megelőzése, betegségek elkerülése;
- az egészség megóvása;
- a mentálhigiéné, a krízisprevenció;
- járványokkal összefüggő tudnivalók;
- a társas kapcsolatok a társadalomban, családban.

Az egészségfejlesztés és -nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. A kerettanterv által nyújtott segédlet alapján a következő négy szervező téma (1-8. évfolyam) köré csoportosítjuk az egészségfejlesztéssel és -neveléssel kapcsolatos tananyagot.

1. témakör

- Az egészségnevelés témakörének bevezetése
- Az életmód
- Az egészséges életmód kialakítása
- A táplálkozás, mint életmódot befolyásoló tényező
- A biztonság megőrzése; áldozattá válás elkerülése
- Veszélyes anyagok hatása életünkre
- A társas kapcsolat; erőszakmentes konfliktus-kezelés
- A testi és lelki növekedés
- A környezet és az életmód kapcsolata
- Az egészséges életmódjavítás: mit tehetünk ennek érdekében

2. témakör

- A tanulók döntéshozó képességének megítélése
- Élethelyzetek, döntéshozatal I.
- Élethelyzetek, döntéshozatal II.
- Mit eszünk? Ki dönti el?
- Mozgás és személyes higiénia
- Veszélyes anyagok, melyek kipróbálásáról én döntök I.
- Veszélyes anyagok, melyek kipróbálásáról én döntök II.
- Környezetem szépítése
- A helyes döntéshozatal
- Mi lesz a döntésem következménye?

3. témakör

- Milyen vagyok, milyen szeretnék lenni?
- Hogyan érzem magam?
- Hogyan érzem magam a családban?
- Hogyan látom barátaimat? Ők milyennek látnak engem?
- Kik a barátaim, kik az ellenségeim? Miért?
- Mi a különbség barátság és szerelem között?
- Kihívás vagy szenvedély: veszélyes anyagok
- Hogyan hatnak a veszélyes anyagok a társas kapcsolatra?
- A változások biztonsága

- Mi változott az egészségi állapotomban?

4. témakör

- Környezetünk védelme
- A környezetvédelem globális problémái
- Hogyan étkezzek egészségesebben?
- Az étrend helyes kialakítása
- Testmozgás: egészségesebb emberek
- Mi változott az életmódotban?
- Mi a siker, hogyan érhetjük el?
- Milyen leszel 15 év múlva?

Társadalomtudományi tantárgyak

Célkitűzések:

- helyes értékrend felállítása;
- az emberi érzelmek megfogalmazásának és kinyilvánításának különböző módjai;
- hazafias érzések kidomborítása;
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősségérzet kialakítása;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése (fogyasztóvédelmi kérdések);
- környezetvédelem, a környezettudatos magatartás, a fenntartható fejlődés szempontjai;
- az idegen nyelvek területén az egészséges életmóddal kapcsolatos témakörök feldolgozása, pozitív példák más kultúrájú országokból.

Természettudományi tantárgyak

Célkitűzések:

- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása;
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás;
- a családi életre nevelés fejlesztése;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése;
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség;
- globális összefüggések megértése;
- rendszereznek, szelektálják, mélyítik el a már meglévő ismereteket;
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást;
- ösztönözzenek az egészséges életmód elsajátítására;
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat;
- mutassanak követendő mintákat és ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egészségének megőrzése érdekében).

A természettudományos tantárgyaknál elengedhetetlen, hogy a tanórák keretében átfogó képet alakítsunk ki tanulóinkban a környezetünkről, és érdekelté tegyük őket abban, hogy a jövőben

úgy alakítsák életmódjukat, hogy azzal minél kisebb mértékben károsítsák önmagukat, környezetüket.

- A biológia órákon keresztül az emberi test felépítésének, működésének ismertetése, különös tekintettel a kezdődő kamaszkori problémákra. Elsajátítják az elsősegélynyújtási technikákat. Segít a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában.
- A különböző népcsoportok táplálkozási szokásainak, változatosságának ismertetése, a gazdasági élet tükrében.
- Magyarország természeti értékeink megismerése, és figyelemfelhívás a gyakorlati tapasztalatok megszerzésére (túrázás).
- Az egészséges táplálkozás kiemelkedő fontosságára irányuló figyelemfelhívás. Mindezt a gyakorlatban hasznosítjuk: az alsós tanulók a technika és tervezés tantárgy keretein belül egészséges ételeket készítenek (saláták).
- A családi életre nevelésen belül, az egészséges párkapcsolat és szexualitás szerepének hangsúlyozása.
- Balesetvédelmi előírások ismertetése, kihangsúlyozása, különös tekintettel a kísérletet bemutató tantárgyi órákra (fizika, kémia, természettudomány).
- A tanulók ismerjék fel a fizikai törvényszerűségeket és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat.

Készségtantárgyak

- Különböző művészeti alkotások elemzése, melyek során fejlődik, formálódik a tanulók esztétikai érzéke. A festő- és grafikusművek tapasztalásával közelebb kerülnek az emberi test anatómiájához.
- A saját és más népcsoportok kulturális értékeinek megbecsülésére való nevelés.
- A felső tagozatban a technika és tervezés lehetőséget biztosít arra, hogy a diákok elsajátítsák a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

8. 2. 3. Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon

- **Sportköri foglalkozások** szervezése.
- A sportegyesületekben végzett munka elősegítése és elismerése.
- **A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása** az óráközi szünetekben, az ebédlőben, a délutáni foglalkozások, szabadidős programok során, a technika és tervezés órákon, valamint az osztálykirándulások alkalmával.
- A kulturált viselkedés követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a közlekedésben, vásárláskor, az utcán és az iskolában.
- A tanár-diák, a diák-diák, a gyermek-szülő viszony és magatartási normák megismertetése, szünetekben, osztálykirándulásokon, sportversenyeken, napköziben.
- Háziversenyek, túrák, nyári és téli táborok, gyermeknap, Madarak és Fák Napja megszervezése.
- **A lelki egészségre nevelés** érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem az egyéb foglalkozások terén: színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti közösségformáló csoportok működtetése.

Egyéb szervezett szabadidős programok:

- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakhoz igazodva.

- Tevékenységek a különböző ünnepekhez kapcsolódóan.
- Osztályok közötti sportversenyek szervezése.
- Vándortábor.

Égészségnevelési feladataink megoldásában **kiemelt szerepet kap az egész napos iskola, a napközi, a tanulószoba, a menza** a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével. Az **iskolai büfék** működtetése során szem előtt tartjuk az egészségfejlesztés és -nevelés követelményeit, ugyanakkor a kulturált, tudatos vásárlás megismertetésére és gyakoroltatására is lehetőséget teremtünk.

Az iskola teljes körű iskolai egészségfejlesztési programján alapul az egészséges életmódra támogató vonatkozó intézményi munkarend.

9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- rendszeresen megbeszéli és kialakítja a legfontosabb feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztésre, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás, illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a tanulók tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak és a tanuló haladásának megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 7 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a tanulók minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;

- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a tanulók spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- egyéb foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és az egyéb foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és a tanítási év végi zárás előtti utolsó témazárót, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi, és mérlegeli az érintett tanulók tanításkor és osztályzásakor, a szakértői véleményeket megismerteti az osztályban tanító kollégákkal;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik, kiemelten törekszik digitális tudása gyarapítására;
- a tanuló tanulmányi eredményeiről a dokumentációt folyamatosan aktualizálja a digitális tanügyi-adminisztrációs rendszerben.

Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályában folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerésére és az osztályközösség arculatának formálására kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdélutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház- és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a tanulóhoz. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az

osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a pedagógus fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök – akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése – élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a tanulók autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos hátteret adjon a tanulóknak, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalataikat, társadalmi – emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői:

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartáskultúra, erkölcs- és vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga

10. 1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsga időpontjáról és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal értesül.

- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a pedagógiai szakszolgálat szakértői véleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat.
- Matematikából, magyar nyelv és irodalomból a bevezető szakasz végén 2. osztályban és az alsó tagozatot záró 4. évfolyamon április hónapban írásbeli belső vizsgát tesznek a tanulók. A vizsga anyagát a helyi tantervben foglaltak határozzák meg, az elért eredmény súlyozottan számít a tanuló tanév végi értékelésében.
- Az évfolyamvizsgákra a felkészítés a tanórákon történik a pedagógusok által kidolgozott tematika szerint.

10. 2. Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

10. 3. A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakértői vélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
2. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
3. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
4. A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
5. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
6. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
7. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére is meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja azzal, hogy a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
8. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
9. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
10. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
11. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
12. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
13. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A

tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba az érintettek betekinhetnek, írásos megjegyzést fűzhetnek az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.

14. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
15. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
16. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie. Az évfolyamvizsga eredmény hirdetése 10 munkanapon belül történik meg.

11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

11. 1. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus.

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek:

- a baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- a társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
- a baleseti szimulációk megrendezésére;
- a pedagógiai eszköztárat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

Elérendő célkitűzésünk, hogy délelőtt és délután legalább két elsősegélyből képzett nevelő tartózkodjon egyszerre az egységek épületeiben.

11. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

11. 2. 1. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

Természettudomány (5–6. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Önfenntartás.

Alapfokú elsősegélynyújtás.

Biológia, természettudomány (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Egészség.

Alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek.

Fizika, természettudomány (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.

Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

Kémia, természettudomány (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

11. 2. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében

Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, a technika és tervezés, a fizika, a kémia, a természettudomány, a digitális kultúra tantárgyak tanításakor.

Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezésére tanévenként legalább egy alkalommal kerül a pedagógusok számára.

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése,
- helyszínbiztosítás,
- általános betegvizsgálat,
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása,
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata,
- égési és marási sérülések,
- mérgezések,
- stroke, infarktus, angina,
- görcsrohamok,
- egyéb belgyógyászati esetek.

12. A tanulók felvételére és átvételére vonatkozó helyi szabályok

Tanulói jogviszony **felvétellel** és **átvétellel** létesíthető.

12. 1. Felvétel

A felvétel feltételei:

- a hatodik életév betöltése a beiskolázás éve augusztus 31-ig,
- az Oktatási Hivatal hatósági határozata a tankötelezettség megkezdéséről.

Speciális esetben:

- szakértői bizottság javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére;
- szakértői vélemény alapján az iskolánk meghatározott egységének kijelölése tekintetében.

Az első évfolyamosok beiratkozásának időpontját a jogszabályban erre kijelölt szerv határozza meg.

Felvételi sorrend:

- első körben az iskola a kijelölt körzethatárhoz tartozó lakosok, illetve tartózkodási

- helyel rendelkezők felvételét biztosítja, akiknek a testvére iskolánk beírt tanulója (közzetes ellátás kötelezettsége);
- második körben az iskola a kijelölt közzetathárhoz tartozó lakosok, illetve tartózkodási helyel rendelkezők felvételét biztosítja (közzetes ellátás kötelezettsége).
 - Bilingual.hu program alapján működő osztályokba a programot alkalmazó óvodákból történő felvétel elsőbbséget élvez.
 - ha a közzetathárról jelentkezők felvétele után van hely, további felvételnek van helye sorsolás nélkül, az alábbi sorrendben:
 - hátrányos helyzetű tanulók,
 - sajátos nevelési igényű tanulók (Zápor utcai székhely),
 - különleges helyzetben lévő tanulók, vagyis azok, akiknek:
 - szülője, testvére tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő;
 - testvére az adott intézmény tanulója;
 - munkáltatói igazolás alapján bizonyított, hogy szülőjének munkahelye az iskola közzetében található;
 - lakóhelye az iskolától egy kilométeren belül található.

Amennyiben a fent említett tanulók felvétele után további, de a jelentkezők számától kevesebb férőhely marad fenn, az adott egység sorsolással közzetes dönteni a tanulók felvételéről. A sorsolás szabályait az intézmény házirendjének melléklete szabályozza.

A felvételi kérelem elbírálásáról az igazgató határozattal dönt, mely tartalmazza az indoklást, valamint a jogorvoslati lehetőséget.

12 .2. Átvétel

Átvétel esetén az általános iskolai tanulmányait megkezdett tanuló iskolaváltoztatása történik.

Az átvétel a szülő/törvényes képviselő írásbeli vagy szóbeli kérelmére indul. A kérelemnek tartalmaznia kell mindkét szülő/törvényes képviselő aláírását, egyedülálló szülő/törvényes képviselő esetén a szülői felügyeletről szóló bírósági határozatot.

Iskolánk közzetesek átvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye az adott egység közzetében található, rendelkezik a szükséges évfolyamon osztállyal és férőhellyel, valamint biztosítani tudja a korábban elkezdett idegen nyelvi tantárgy oktatását.

Az olyan tanuló esetében, aki felvételét kéri, de nem lakik az adott egység kijelölt közzetében, az igazgató dönt, az intézményvezető-helyettesek véleményének kikérése után.

Amennyiben döntés született a felvételről, az iskola kitölti az iskolaváltoztatásról szóló dokumentum befogadó nyilatkozatot tartalmazó részét az átvétel időpontjának meghatározásával, s hivatalosan eljuttatja a jelentkező tanuló iskolájába.

HELYI TANTERV

13. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése, s a választott kerettanterv által meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám, a megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalom meghatározása

13. 1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az oktatásért felelős miniszter által közzétett – a **Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára** és a **Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára**, valamint az **Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz**, továbbá a **Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam** és a **Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam** című – kerettantervek adaptációjára épül.

A tartalmi és szervezeti szabályozás kialakításánál az iskola pedagógiai hagyományai mellett kiemelten vettük figyelembe

- a tantárgyi struktúrát és az egyes tantárgyakhoz rendelt időkeretet;
- a kötelező és választható tanórai foglalkozások körét;
- az egyéni foglalkozásokra, szakkörökre, sportkörökre (egyéb foglalkozásokra) fordítható időkeret felhasználást.

13. 2. A tantervi szabályozás bevezetésének tanévi ciklikussága

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében jelen helyi tanterv a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben kerül alkalmazásra, mellyel egy időben a 2013. szeptember 1-jétől bevezetésre került, felülvizsgált korábbi tantervi szabályozás kifutó rendszerben kerül kivezetésre a tartalmi szabályozás helyi rendjéből.

A tantervi dichotómia egyes tanévekre vonatkozó érvényesülését szemlélteti az alábbi táblázat.

Jelölések:

2020-ban **átdolgozott**, jelen helyi tanterv: **HT2020**

2013/2014. tanévtől alkalmazott, *felülvizsgált* helyi tanterv: *HT2013*

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021.	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>
2021/2022.	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>
2022/2023.	HT2020	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	HT2020	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>
2023/2024.	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020

13. 3. A kötelező és választható (nem kötelező) tantárgyak és óraszámok

Iskolánk Zápor u. székhelyén alkalmazott tantervek:

Z/1. Normál tanterv

tantárgyi programjai az *1. sz. mellékletben* találhatóak

Z/2. Kéttannyelvű osztályok tanterve

tantárgyi programjai az *1. sz. mellékletben* találhatóak

Z/3. Gyógypedagógiai tanterv az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók számára speciális implementációjú programelem, mely a *2. sz. mellékletben* található

Az intézmény Váradi u. telephelyén alkalmazott tantervek:

V/1. Bilingual.hu program alapján működő (két tanítási nyelvű) tanterv

speciális implementációjú programelem, mely a *3. sz. mellékletben* található

V/2. Kéttannyelvű osztályok tanterve

tantárgyi programjai az *1. sz. mellékletben* találhatóak

V/3. Normál tantervi tanterv

tantárgyi programjai az *1. sz. mellékletben* találhatóak

A Bilingual.hu program alapján haladó osztályok tantervei teljes egészében a két tanítási nyelvű iskolai kerettantervi ajánlásban foglaltakra tekintettel kerülnek megszervezésre.

13.3.1 Zápor utcai székhelyen alkalmazásra kerülő normál tanterv (Z/1.)

13.3.1.1. Z/1. Normál tantervű osztályok óraterve

Alsó tagozat (1-4. évf.)

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	7	1		8	7	1		8	5	1		6	5	1		6
Matematika	4	1		5	4	1		5	4	1		5	4	1		5
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret									1			1	1			1
Angol nyelv/német nyelv													2			2
Ének-zene	1			1	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Technika és tervezés	2			2	2			2	2			2	2			2
Digitális kultúra									1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	22				22				22				23			
Szabadon tervezhető órakeret		2				2				2				2		
Maximális órakeret				24				24				24				25
Egyéb foglalkozások időkerete				28				28				28				30
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret				52				52				52				55

Az egyes tantárgyak **megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalmát**, s a kimentí követelményeket tematizált évfolyamonkénti bontásban a Zápor u. székhely alsó tagozata vonatkozásában a pedagógiai program 1. sz. melléklete (normál tantervi szabályozás) és a 2. sz. melléklete (F 70) tartalmazza.

Felső tagozat (5-8. évf.)

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3			3	3			3
Matematika	5			5	4			4	3	1		4	3			3
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon- és népismeret						1		1								
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Természettudomány	2			2	2			2								
Fizika									1				2			
Kémia									2				2			
Biológia									1				1	1		
Földrajz									2			2	1			1
Angol nyelv/német nyelv	3			3	3			3	3			3	3			3
Ének-zene	1			1	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Dráma és színház										1		1				
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1				
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Osztályfőnöki	1			1	1			1	1			1	1			1
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	27				26				28				28			
Szabadon tervezhető órakeret						1				2				1		
Maximális órakeret				27				27				30				29
Egyéb foglalkozások időkerete				24				24				26				27
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret				51				51				56				56

Az egyes tantárgyak **megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalmát**, s a kimentí követelményeket tematizált évfolyamonkénti bontásban a Zápor u. székhely felső tagozata vonatkozásában a pedagógiai program 1. sz. melléklete (normál tantervi szabályozás) és a 2. sz. melléklete (F 70) tartalmazza.

13.3.1.2. Z/2. Kéttannyelvű osztályok óraterve

Alsó tagozat (1-4. évf.)

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	7				7	7				7	5				5	
Matematika	4				4	4				4	4				4	
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	
Környezetismeret											2				2	
Angol nyelv		2		2	4		2		2	4		2		2	4	
Ének-zene	2				2	2				2	1				1	
Vizuális kultúra	2				2	2				2	2				2	
Technika és tervezés	1				1	1				1	1				1	
Digitális kultúra											1				1	
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	22					22				22					23	
Szabadon tervezhető órakeret		2					2					2				
Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás többletórászáma				2				2					2			
Maximális órakeret					26					26					26	
Egyéb foglalkozások					26					26					28	
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					52					52					55	

Felső tagozat (5-8. évf.)

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	4				4	4				4	3				3	
Matematika	4				4	4				4	3				3	
Történelem	2				2	2				2	2				2	
Állampolgári ismeretek														1	1	
Hon- és népismeret							1			1						
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	
Természettudomány	2				2	2				2						
Fizika											1,5				1,5	
Kémia											1,5				1,5	
Biológia											1,5	0,5			2	
Földrajz											1,5				1,5	
Angol nyelv	3			2	5	3			2	5	3			2	5	
Ének-zene	2				2	1				1	1				1	
Vizuális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Dráma és színház											0,5				0,5	
Technika és tervezés	1				1	1				1	1					
Digitális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	
Angol nyelvű civilizáció	1				1	1				1	1				1	
Osztályfőnöki	1				1	1				1	1				1	
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	28					27					29,5				29,5	
Szabadon tervezhető órakeret							1					0,5				
Két tanítási nyelvű többlet óraszám				2				2					2			
Maximális órakeret					30					30					32	
Egyéb foglalkozások időkerete					21					22					24	
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					51					51					56	

13.3.1.3. Z/3. Bilingual.hu (két tanítási nyelvű) osztály óraterve

Alsó tagozat

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam								
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám						
Magyar nyelv és irodalom	7				7	7				7	5				5	5	1				6
Matematika	4				4	4				4	4				4	4	1				5
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	1					1
Környezetismeret											2				2	2					2
Angol nyelv		2		2	4		2		2	4		2		2	4	2				2	4
Ének-zene	2				2	2				2	1				1	1					1
Vizuális kultúra	2				2	2				2	2				2	1					1
Technika és tervezés	1				1	1				1	1				1	1					1
Digitális kultúra											1				1	1					1
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	5					5
Kötött célú órakeret																					
Kötelező alapóraszám	22					22				22					23						
Szabadon tervezhető órakeret		2					2				2						2				
Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás többletórászáma				2				2					2						2		
Maximális órakeret					26					26					26						27
Egyéb foglalkozások					26					26					26						28
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					52					52					52						55

Felső tagozat

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	4				4	4				4	3				3	
Matematika	4				4	4				4	3				3	
Történelem	2				2	2				2	2				2	
Állampolgári ismeretek														1	1	
Hon- és népismeret							1			1						
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	
Természettudomány	2				2	2				2						
Fizika											1,5				1,5	
Kémia											1,5				1,5	
Biológia											1,5	0,5			2	
Földrajz											1,5				1,5	
Angol nyelv	3			2	5	3			2	5	3			2	5	
Ének-zene	2				2	1				1	1				1	
Vizuális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Dráma és színház											0,5				0,5	
Technika és tervezés	1				1	1				1	1					
Digitális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	
Angol nyelvű civilizáció	1				1	1				1	1				1	
Osztályfőnöki	1				1	1				1	1				1	
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	28					27					29,5				29,5	
Szabaddon tervezhető órakeret							1					0,5				
Két tanítási nyelvű többlet óraszám				2				2					2			
Maximális órakeret					30					30					32	
Egyéb foglalkozások időkerete					21					22					24	
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					51					51					56	

13.3.2 A Váradi utcai telephelyen alkalmazásra kerülő tantervek (V/1-3.)

Az egyes tantárgyak megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalmát, s a kimeneti követelményeket tematizált évfolyamonkénti bontásban a Váradi u. székhely alsó és felső tagozata vonatkozásában a pedagógiai program mellékletei tartalmazzák.

13.3.2.1. V/1. Bilingual.hu (két tanítási nyelvű) osztály óraterve („a” osztály)

Alsó tagozat

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam							
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többletóraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többletóraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többletóraszám	tantárgyi óraszám					
Magyar nyelv és irodalom	7				7	7				7	5				5	5	1			6
Matematika	4				4	4				4	4				4	4	1			5
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	1				1
Környezetismeret											2				2	2				2
Angol nyelv		2		2	4		2		2	4		2		2	4	2			2	4
Ének-zene	2				2	2				2	1				1	1				1
Vizuális kultúra	2				2	2				2	2				2	1				1
Technika és tervezés	1				1	1				1	1				1	1				1
Digitális kultúra											1				1	1				1
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	5				5
Kötött célú órakeret																				
Kötelező alapóraszám	22					22				22					23					
Szabadon tervezhető órakeret		2					2				2					2				
Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás többletóraszáma				2				2					2					2		
Maximális órakeret					26					26					26					27
Egyéb foglalkozások					26					26					26					28
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					52					52					52					55

Felső tagozat

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	4				4	4				4	3				3	
Matematika	4				4	4				4	3				3	
Történelem	2				2	2				2	2				2	
Állampolgári ismeretek														1	1	
Hon- és népismeret							1			1						
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	
Természettudomány	2				2	2				2						
Fizika											1,5				1,5	
Kémia											1,5				1,5	
Biológia											1,5	0,5			2	
Földrajz											1,5				1,5	
Angol nyelv	3			2	5	3			2	5	3			2	5	
Ének-zene	2				2	1				1	1				1	
Vizuális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Dráma és színház											0,5				0,5	
Technika és tervezés	1				1	1				1	1					
Digitális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	
Angol nyelvű civilizáció	1				1	1				1	1				1	
Osztályfőnöki	1				1	1				1	1				1	
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	28					27					29,5				29,5	
Szabadon tervezhető órakeret							1					0,5				
Két tanítási nyelvű többlet óraszám				2				2					2			
Maximális órakeret					30					30					32	
Egyéb foglalkozások időkerete					21					22					24	
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					51					51					56	

13.3.2.2. V/2. Kéttannyelvű osztály óraterve („b” osztály)

Alsó tagozat

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam							
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám					
Magyar nyelv és irodalom	7				7	7				7	5				5	5	1			6
Matematika	4				4	4				4	4				4	4	1			5
Etika/hit- és erkölcstan	1				1	1				1	1				1	1				1
Környezetismeret											2				2	2				2
Angol nyelv		2		2	4		2		2	4		2		2	4	2			2	4
Ének-zene	2				2	2				2	1				1	1				1
Vizuális kultúra	2				2	2				2	2				2	1				1
Technika és tervezés	1				1	1				1	1				1	1				1
Digitális kultúra											1				1	1				1
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	5				5
Kötött célú órakeret																				
Kötelező alapóraszám	22					22				22					23					
Szabadon tervezhető órakeret		2					2				2					2				
Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás többletórászáma				2				2					2					2		
Maximális órakeret					26					26					26					27
Egyéb foglalkozások					26					26					26					28
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					52					52					52					55

Felső tagozat

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	két tanítási nyelvű többlet óraszám	tantárgyi óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	4				4	4				4	3				3	
Matematika	4				4	4				4	3				3	
Történelem	2				2	2				2	2				2	
Állampolgári ismeretek														1	1	
Hon- és népismeret							1			1						
Etika/hit- és erkölcsstan	1				1	1				1	1				1	
Természettudomány	2				2	2				2						
Fizika											1,5				1,5	
Kémia											1,5				1,5	
Biológia											1,5	0,5			2	
Földrajz											1,5				1,5	
Angol nyelv	3			2	5	3			2	5	3			2	5	
Ének-zene	2				2	1				1	1				1	
Vizuális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Dráma és színház											0,5				0,5	
Technika és tervezés	1				1	1				1	1					
Digitális kultúra	1				1	1				1	1				1	
Testnevelés	5				5	5				5	5				5	
Angol nyelvű civilizáció	1				1	1				1	1				1	
Osztályfőnöki	1				1	1				1	1				1	
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	28					27					29,5				29,5	
Szabaddon tervezhető órakeret							1					0,5				
Két tanítási nyelvű többlet óraszám				2				2					2			
Maximális órakeret					30					30					32	
Egyéb foglalkozások időkerete					21					22					24	
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret					51					51					56	

13.3.2.3. V/3. Normál tantervű osztályok óraterve („c” osztály)

Felső tagozat

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3			3	3	0,5		3,5
Matematika	4			4	4			4	3			3	3	0,5		3,5
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon- és népismeret						1		1								
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Természettudomány	2			2	2			2								
Fizika									1,5			1,5	1,5			1,5
Kémia									1,5			1,5	1,5			1,5
Biológia									1,5			1,5	1,5			1,5
Földrajz									1,5			1,5	1,5			1,5
Angol nyelv	3	1		4	3	1		4	3	1		4	3	1		4
Ének-zene	1			1	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Dráma és színház										1		1				
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1				
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Természettud. gyak.	1			1												
Osztályfőnöki	1			1	1			1	1			1	1			1
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	27				26				28				28			
Szabadon tervezhető órakeret		1				2				2				2		
Maximális órakeret				28				28				30				30
Egyéb foglalkozások időkerete				23				23				26				26
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret				51				51				56				56

Megjegyzés: az alsó tagozaton nem indul 2020. szeptember 1-től normál tantervű osztály, s a felsőben pedig kivezetésre kerül a 2020/2021. tanévtől a normál tanterv ("c" osztályok).

14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy a helyi tanterv alapján a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Az iskola egyes évfolyamain a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg a tantárgyi tantervek alapján.

Azokat az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, a tantervekhez illeszkedő, tartós használatú tankönyveket részesítjük előnyben, melyek képanyagukkal és igényes tartalmi kivitelükkel is hozzájárulnak a tanulók érdeklődésének felkeltéséhez, az abban foglaltak elsajátításához.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tankönyvlistán nem szereplő, de a nevelés-oktatásukhoz az együttnevelést segítő pedagógusok által szükségesnek tartott taneszközök beszerzése a fejlesztő munkaközösség javaslata alapján a jogszabályi eljárásrend alapján történik.

A következő tanévben használandó tankönyvekről, a szülőket február folyamán tájékoztatjuk.

A tankönyvek és taneszközök beszerzése a tanév kezdetén a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe

- a taneszköz feleljen meg az iskolai helyi tantervi előírásoknak;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be.

A taneszközök, tankönyvek kiválasztásában a szülői szervezetet és a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

A tartós illetve ingyenes tankönyvekkel kapcsolatos további szabályokat a szervezeti és működési szabályzat állapít meg.

A pedagógiai programban foglalt nevelő-oktató munka végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét jogi kötőerejű norma határozza meg.

15. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Iskolánk alapvető feladatainak tekinti:

- a) a **nemzeti műveltség kultúrájának átadását, megőrzését;**

- b) az egyetemes kultúra értékeinek közvetítését;
- c) az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítését, melyek az egyes tantárgyaknak a helyi tanterven alapuló műveltségi tartalmain, ismeretanyagán keresztül, az ünnepi megemlékezéseken és az iskolai kirándulásokon, és a példamutató pedagógusokkal való személyes kapcsolatok révén valósulnak meg.

A különböző foglalkozásokon és a tanulmányi kirándulások alkalmával végzett, komplex tervezési és kivitelezési folyamatokat igénylő, részben egyéni felelősségvállalásokon alapuló csoportos munka, továbbá a többi tanórán végzett egyéni és közösségi tanulási folyamatok, a tanulószobai foglalkozások rendszere együttesen támogatják:

- a) a tanulóhoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztését;
- b) az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzését;
- c) a közjóra való törekvés megalapozását,
- d) az ünnepi megemlékezések és az egyes tantárgyak vonatkozó műveltségi tartalmai által is megerősítve, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítését.

Az e részben foglaltak az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt elkötelezett, harmonikus személyiséggé fejlődő, fejlett szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek birtokában lévő, dinamikusan fejlődő fiatal személyiségek kibontakozásának a támogatását célozza a szülőkkel való kapcsolattartás rendszerén nyugvó, a családokkal való együttműködő, közös nevelési folyamat iránti elköteleződés alapján.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- az iskolában tapasztalt közösségi alkotó-folyamatok során nyert tapasztalatok nyomán az őt befogadó közösségek felelős tagjává, az európai unió és a haza felelős polgárává válják; kifejlődjék benne az őt befogadó közösséghez való tartozás és a hazafiság érzelmvilága;
- az alkotópedagógiai módszerek révén teremtett feladatok nyomán reális önismeretre, a közösségi alkotás, a csoportmunka folyamatai révén szerzett tapasztalatain is alapulóan szilárd erkölcsi ítéliképességre tegyen szert;
- felnöve megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában, melynek lényeges elemeit már tanulóként megtapasztalja, élvezve a kihívás nyújtotta lehetőségeket, és megfelelve azoknak;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és szűkebb környezete sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- alapvető életjelenségének tekintse az érték teremtését, az alkotást, a munkavégzést elsődlegesen e tevékenységek keretében értelmezze;
- ismerje és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat; tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Iskolánk nevelési-oktatási folyamatai összhangban vannak hazánk Alaptörvényével, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

Feladatunk az egyes tantárgyaknak a helyi tanterven alapuló műveltségi tartalmain, ismeretanyagán keresztül, az ünnepi megemlékezéseken és az iskolai kirándulásokon szerzett tapasztalaton nyomán az egyetemes emberi, európai és az egyetemes magyar nemzeti hagyomány és nemzeti öntudat fejlesztése, földünk, kontinensünk, a Kárpát-medence

kultúráinak, és ezzel együtt a környező országokban élő magyarság életének megismerése.

Helyi tantervünk alapján a tanulók elsajátítandó ismeretei, készségei és képességei vonatkozásában fontosnak tartjuk a **fenntarthatóság iránti közös felelősséget**, továbbá az **elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő** mivoltát.

Pedagógiai programunk vonatkozó részei révén, melyek az iskola és a szülők, illetve a pedagógusok és a tanulók kapcsolattartásának elemeit, illetve a pedagógusok és különösen az osztályfőnökök feladatait részletezik, iskolánk nevelési folyamatai a **szülőkkel és a tanulókkal való együttműködés** és a kölcsönös megértés és tisztelet **jegyében folytatott nemzedékek közötti párbeszéd**en alapulnak.

Az iskolai nevelési folyamatok során, a helyi tantervekben megfogalmazottak alapján, továbbá az iskola életét meghatározó ünnepek, kirándulások és egyéb programok keretében érvényesülnek:

- az iskola közösségi élete és tanáraink példamutatása révén is támogatott **erkölcsi nevelés**, mely elősegíti a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás készségeinek kialakulását;
- a természettel összhangban fejlődő emberség eszményén és az európai, nemzeti és általában a közösségi öntudat kialakulásán alapuló felelős **humanista, európai állampolgári és hazafias nevelés**, mely révén kialakul a közösséghez tartozás és a közösség szeretetének érzése, mint életvezetési belső irányelvek;
- **állampolgárságra, demokráciára nevelés**, mely az egyén és a közjó közötti összhang kialakítására való törekvés készségének kifejlődésén, továbbá az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletén, az erőszakmentesség és méltányosság gyakorlásán alapul, és melynek egyik elsődleges forrása, az iskolánkban alapvető pedagógiai eszközként jelen lévő közösségi alkotó tevékenység;
- a csoportos, közösségi alkotófolyamatokban való konstruktív munkavégzés során szerzett tapasztalatok nyomán a tudatosságon és felelősségvállaláson, önértékelésen alapuló és az empátián, kölcsönös elfogadáson és a közös, konstruktív alkotó tevékenységen keresztül az **önismeret és társas kultúra fejlesztése**;
- a közösségi élet értékteremtő erejének felismerése, az iskola és a család együttműködő nevelő munkája és a pedagógusok példamutató szerepe révén a **családi életre nevelés**, mely a szeretetet és a szeretetet, az elfogadást, a társas lét formáját, az új élet iránti felelősségvállalást és a gyermekvállalást elsődleges értékeknek tekinti;
- a **testi és lelki egészségre nevelést**, melynek a házirendünk alapján szabályozott iskolai munkarendünk, a mozgásra és friss levegőhöz jutásra lehetőséget biztosító tanórák közötti szünetek dinamikája, a testmozgásra lehetőséget biztosító egyéb foglalkozások és programok támogató keret teremtenek, melynek része továbbá az iskolai étkezés minőségére való odafigyelés és a közösségfejlesztés és a támogató légkör;
- a **fenntarthatóság, környezettudatosság** problémakörei, a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása az alkotópedagógiai műhelyekben folytatott projektek konkrét részét képező elemeiként is megjelennek, kiegészülve a helyi tanterven alapuló egyes, különösen a természettudományi területhez tartozó tantárgyak által feldolgozott témákkal, továbbá a tanulmányi kirándulások, egyéb projektek egyik alapvető elemeiként is megjelennek;
- törekvünk, hogy a tanulók minél több, a változó érdeklődésüknek megfelelő területen elmélyülhessenek, kipróbálhassák képességeiket, a helyi tanterv nyomán kibontakozó

széles spektrumú tevékenység-kínálat nyújtotta, a munka világához részben közelebb álló tevékenységek is támogatják a **pályaorientációt**.

- az új és a hagyományos médiumok nyelvének értő használatát célzó **médiatudatosságra nevelés**, a helyi tantervben szereplő minden tantárgy fejlesztési koncepciójának része, melyet továbbá a projekt bemutatók is kiemelten támogatnak;
- a tanulás tanulása és így a **tanulás tanítása** iskolánk minden tanulási és tanítási folyamatának indirekt és direkt módon is megjelenő része, egyrészt a tantárgyak révén megvalósuló foglalkozások révén megvalósuló tanulási folyamatok és projektek is fejlesztik azon önértékelő és újratervező képességek fejlesztését, melyek a tanulási folyamatok tanulásaként realizálódnak.

Iskolánkban a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége, a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra épül.

Az iskolánkban alkalmazott módszertani eszközök és szervezési módok támogatják:

- a tanulás **belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak** kialakítását;
- a **tanulók cselekvő részvételét**;
- önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a tanulók **előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását**, és lehetőséget ad az esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk **átrendezésére**;
- az egyéni, páros, csoportos munkavégzést, az **együttműködő, kooperatív**, részben **differenciált tanulást**;
- a **felzárkózásra szoruló és tehetséges tanulók fejlődését**;
- az **esélyegyenlőség** kialakulását.

Iskolánkban a Nemzeti alaptanterv által meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése és az azokon alapuló fejlesztési alapelvek és célok érvényre jutása, továbbá a fejlesztési feladatok megvalósulása, és a közműveltségi tartalmak megjelenése helyi tanterv elkészítése révén megvalósul.

16. A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink a tantervben kötelezően előírt tanórák mellett a lehetőségekhez mérten választhatnak az iskola által felkínált szabadon választható tantárgyak és más, egyéb foglalkozások közül, melyeknek felsorolását a helyi tanterv, az egyéb foglalkozások célját, tartalmait és időkeretét az SZMSZ, munkarendjét a házirend tartalmazza.

A szabadon választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások szervezésénél általában a következők szerint járunk el:

- A nevelőtestület tagjai a tanév végi értekezletet megelőzően a szakmai munkaközösségek révén javaslatot tesznek a következő tanév szeptemberében induló szabadon választható tantárgyakra és egyéb foglalkozásokra – különös tekintettel azok nevelési-oktatási céljaira –, s e foglalkozásokat tartó pedagógusok személyére.
- A jelentkezések alapján az igazgató felméri a lehetőségeket, és elkészíti a végleges listát a felmerült választható foglalkozásokról, mely tartalmazza lehetőség szerint választható pedagógusok neveit is.

- Az iskolavezetés elkészíti azt a tájékoztató anyagot, melyet a szülők rendelkezésére bocsátanak a szabadon választható pedagógiai tartalmú foglalkozásokról, felhívva a figyelmet a pedagógusválasztás lehetőségeire.
- A tájékoztató anyagban az alábbi adatoknak kell szerepelnie:
 - ✓ a választható tanórák, egyéb foglalkozások megnevezése pedagógiai tartalmuk rövid leírásával;
 - ✓ a szakköröket, egyéb foglalkozásokat tartó pedagógusok neve, külön feltüntetve a választhatóság tényét;
 - ✓ a jelentkező tanuló adatai (szülők által kitöltendő).
- A szülők a tájékoztató anyagot kiöltve és aláírva visszaküldik az iskolának és a tanulók osztályfőnökeik révén eljuttatják az igazgatóhelyetteseknek.
- Az intézmény vezetője összesíti az adatokat, és elkészíti a szabadon választható tanórai és más foglalkozások beosztását, majd gondoskodik annak a tantárgyfelosztásra történő rávezetéséről.

A választható foglalkozásokra való jelentkezés egyéb szabályai:

- Valamennyi szülőnek nyilatkoznia kell a választandó foglalkozásokról. Ha nemleges választ ad (tehát egyetlen foglalkozást sem választ, akkor a nemleges válaszról is értesítést kell küldenie).
- Miután a tanuló a szülő aláírásával jelentkezett a választott foglalkozásra, az adott tanévben a választott foglalkozás látogatása kötelező, arról kiiratkozni, vagy onnan más szabadon választható foglalkozásra átiratkozni csak erre irányuló szülői írásos kérésre lehet.
- A választható tanórák, egyéb foglalkozások minimum létszámát a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a fenntartóval való egyeztetést követően az igazgató határozza meg.

A szabadon választható foglalkozások és a pedagógusválasztás határidőit és egyéb eljárási kérdéseit az éves munkaterv tartalmazza.

A választható foglalkozások során a pedagógusok és tanulók az intézmény helyiségeit, és eszközeit és szolgáltatásait díjmentesen és a külső bérlőkkel szemben előnyt élvezve vehetik igénybe.

17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

17. 1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje

A beszámoltatás a tanuló értékelésének egyik formája.

A tanulók értékelése csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha illeszkedik a teljes nevelési-oktatási folyamatba. Helyesen alkalmazva minősít, fejleszt a gyermek személyiségét, visszacsatolást ad, motivál, tájékoztatást nyújt a tanuló, a pedagógus és a szülő felé az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről.

Az értékelés célja:

- személyiségfejlesztés;
- önértékelési kép kialakítása;

- reális énkép kialakítása;
- önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása;
- iskolai, egyéni célok megvalósítása.

Értékelési alapelvek:

- érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség;
- valósuljon meg a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása;
- legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását;
- legyen sokoldalú, változatos formájú és feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak;
- járuljon hozzá a tanulók önértékelésének kialakításához;
- legyen objektív, megbízható, érvényes, kiszámítható;
- legyen személyre szóló;
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű;
- biztosítsa a folyamatosságot;
- az iskolai követelményrendszerre épüljön;
- legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét;
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés megfelelő arányát (50–50%);
- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékelje;
- az érdemjegyek és osztályzatok szóbeli értékeléssel való megerősítése történjen meg általa;
- a szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség kellő súllyal legyen figyelembe véve;
- érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege.

Az értékelés alkalmazott formái:

Értékelési metódus megnevezése	Az értékelés formái:
<i>Diagnosztikus értékelés</i> (célja a helyzetfeltárás)	Év eleji szintfelmérők, DIFER-mérés
<i>Fejlesztő értékelés</i> (célja az információgyűjtés, tanulási nehézségek feltárása, lehetőség a korrekcióra)	Szóbeli és írásbeli feleletek, szódolgozatok (idegen nyelvből), röpdolgozatok
<i>Szummatív értékelés</i> (a nevelési-oktatási folyamat egy szakaszának lezárásakor)	Témazáró dolgozatok, kerületi és országos mérések, vizsgák, projektek

17. 1. 1. Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás és a gyengéd átmenet biztosítása érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi és az év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját a szaktanárok közötti előzetes bejegyzéssel napi kettőben maximáljuk.

A Zápor utcai székhelyen 4-8. évfolyamon a témazáró dolgozat tartalmazhat legfeljebb két minimumkérdést, amelynek minimum 75 %-os teljesítése a dolgozat legalább elégséges szintű értékelésének feltétele. A minimumkérdés a témazáró dolgozat első-két kérdése lehet, mely kizárólag a törzsanyagra vonatkozhat. A feladattípusra a dolgozatban egyértelműen utalni kell.

A *kisdolgozatok*, *szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

Iskolánkban a következő értékelési skálát alkalmazzuk a Zápor és Váradi u. feladatellátási hely alsó tagozatán:

91%–100% = 5 (jeles)	- kiválóan teljesített/kiválóan megfelelt
80%– 90% = 4 (jó)	- jól teljesített/jól megfelelt
66%– 79% = 3 (közepes)	- megfelelően teljesített/megfelelt
51%– 65% = 2 (elégséges)	- megfelelően teljesített/megfelelt
0%– 50% = 1 (elégtelen)	- felzárkóztatásra szorul

Az iskola felső tagozatán a fenti értékelési rendszert a 2019/2020. tanévtől felmenő rendszerben kell bevezetni – a módosított PP2013 alapján – a következők szerint (az egyes tanéveknél a belépő évfolyamok kerültek feltüntetésre):

2020/2021. tanév 6. évf.

2021/2022. tanév 7. évf.

2022/2023. tanév 8. évf.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Különös méltánylást érdemlő egyéni esetben – az iskolavezetés egyetértésével – elsősorban a pedagógiai szakszolgálat javaslatára a pedagógus a fenti értékelési skálától eltérhet.

A tanuló értékeléséről a szülő a digitális naplón keresztül rendszeresen értesítést kap. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

17. 1. 2. A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai

- Szóbeli felelet
- Önálló kiselőadás
- Tanórai munka
- Részvétel versenyeken

Az *alsó tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése a jogszabályban meghatározottak szerint szöveges formában történik a pedagógiai program 17.1.1. pontjában foglalt értékelési skála szerint 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévének végén.

A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

17. 2. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti (írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 91 %-ot).

Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti (írásbeli teljesítménye 90-80 % között mozog).

Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti (írásbeli teljesítménye 79-66 %, illetve 65-51 % között ingadozik). Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti, írásbeli teljesítménye nem éri el az 50 %-ot. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

17. 3. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

17. 4. Nevelési eredményvizsgálatok

Célja: megmutatja a tanulók neveltségi, fejlettségi állapotát, a nevelés hatékonyságának elemzésére ösztönöz, és mindezzel megalapozza a további nevelő-oktató munka tudatos, célratörő irányítását, korrekcióját és továbbfejlesztését.

A személyiség neveltségének mutatói

- Az egyén tevékenysége.
- A tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata.
- A tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök.
- A tevékenységre ösztönző motívumok.
- Az egyén életmódja.

A közösség fejlettségi állapotának mutatói

- A közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége.
- A közösség szerkezetének sajátosságai.
- Az önkormányzati tevékenység minősége.
- A közvélemény minősége.
- A közösség külső kapcsolatainak fejlettsége.

Eredményvizsgálati módszerek

- Megfigyelés.
- Beszélgetés.
- Kérdőíves felmérés.
- Pedagógiai helyzetteremtés.
- A tanulói produktumok elemzése.
- Az iskolai dokumentáció tanulmányozása.
- A végzett növendékek helytállásának vizsgálata.
- Az intézménybe érkező első osztályos tanulók neveltségi szintjének felmérése és a feladatok meghatározása.
- A negyedik osztályba történő átlépéskor a neveltségi, fejlettségi mutatók vizsgálata.
- Nevelési értekezletek témája (évente egyszer) valamelyik neveltségi szint széleskörű vizsgálata.
- A félévi és év végi osztályozó értekezleten részletes beszámoló az osztály neveltségi szintjéről, és a következő időszak feladatairól.
- Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

17. 5. Oktatási eredményvizsgálatok

- "Bemenetkor" az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztő pedagógus segítségével.
- "Átmenetkor" a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).

- Országos mérések 4. 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

18. Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók önálló, a tanítási órák között végzett – az otthoni tanulás és a napközi otthoni (napközi és tanulószobai) foglalkozásokon megvalósítani rendelt szóbeli és írásbeli formájú – tevékenységein alapuló oktatási módszer a továbbiakban házi feladatként kerül említésre.

Célja: az órai anyag rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, mechanikussá tétele, a tanuló felelősségének, önállóságának fejlesztése.

Fontos, hogy a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához: gyakoroltassa az elsajátítottakat, esetleg a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon.

A házi feladat hatékonyságát emelhetjük, ha:

- gondosan kijelöljük, és megfelelő időt szánunk arra a tanórán, hogy a tanulóknak sikerüljön pontosan és egyértelműen feljegyezni és a nehezebb feladatokat is megérteni;
- a házi feladatnak sikeresen megoldható, kapcsolódik az órai munkához;
- fejleszti a tanulók önálló tanulási képességét, különös hangsúlyt fektet az újonnan belépő tantárgyakkal járó nehézségek leküzdésére helyes útmutatásokkal, megfelelő és praktikus tanulási módszerek, technikák megismertetésével.

Fontos, hogy a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének, és támogassa a differenciálás módszerét.

18. 1. A házi feladatok fajtái

Szóbeli:

- szó szerint megtanulandó anyagok (memoriterek): szabályok, definíciók, versek, irodalmi szemelvények;
- saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből vagy más forrásból elsajátított anyagrészek: életrajzok, műelemzések, történelmi illetve irodalmi korszakok eseményei jellegzetességei.

Írásbeli:

- munkafüzetek, feladatlapok feladatainak megoldása;
- tankönyv kérdéseire adott válaszok;
- fogalmazások;
- házi dolgozatok, naplók;
- felső tagozatosoknak vázlatok, felelettervek készítése a szóbeli anyagból, kiselőadások.

Gyakorlati cselekvéses feladatok (tárgyak készítése, gyűjtőmunka stb.)

18. 2. A házi feladatok mennyisége, minősége

A házi feladatok mennyiségét, minőségét az adott anyag nehézsége, és az osztály, illetve a tanulók képessége, korosztálya, terhelhetősége befolyásolja.

Elveink a következők:

- Az alsó tagozaton lehetőség szerint a hétvégére nem adunk írásbeli házi feladatot, kivéve azokból a tantárgyakból, amelyeket heti egy tanóránban tanulnak a tanulók, és azok a pénteki napra esnek.
- Hosszabb memoriterek, tanulást igénylő versek elsajátítása meghatározott ésszerű határidővel történik.
- A házi feladat mennyiségét úgy határozzuk meg, hogy az otthoni vagy a napköziben (tanulósobán) való felkészülés időtartama alsó tagozaton 1 tanóra, azaz 45 perc legyen az írásbeli és a szóbeli tantárgyak tanulásával együtt, míg a felső tagozaton maximum 20 perc/tantárgy intenzív tanulás.

18. 3. Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba)

- Az önálló tanulás tárgyi feltételeinek megteremtése.
- Az önálló tanulás higiénés feltételeinek biztosítása.
- A tanulók motiváltságának megteremtése.
- Az önálló tanulás kialakítását segítő tanulási technikák tanítása.
- A tanulási technikák folyamatos gyakoroltatása, szokássá alakítása.
- Az önálló munka előkészítése.
- Az önálló munka.
- A felkészülés ellenőrzése.
- Az önálló munka értékelése.

18. 4. Fejlesztési követelmények

- A tanuló legyen képes feladatait önállóan fel- és megjegyezni, felidézni.
- A megfelelő munkaeszközöket kiválasztani és használni.
- Legyen képes a tanulást megtervezni, időbeosztást készíteni.
- Ismerje és alkalmazza a tantárgyak tanulásához célszerű sorrendet.
- Legyen képes önállóan használni a tankönyvek tárgy- és névmutatóját, kislexikonját.
- Legyen képes tájékozottan és gyakorlottan használni a helyesírási segédkönyveket.
- Ismerje és tudja használni a kézi szótárakat, lexikonokat, informatikai programokat, az internetet.
- Legyen képes a tankönyvi anyagegységek célszerű tanulási technikával való elsajátítására.
- Tartson tanulás közben szünetet.
- Legyen képes önellenőrzésre.

A követelményekben szereplő tevékenységeket a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével, az önállóság szintjének fokozatos növelésével kell bevezetni.

18. 5. Az önálló tanulás sikerkritériumai

Az önálló tanulás akkor lesz sikeres, ha a szülő és az iskola

- megteremti a biztonságot adó légkört, amelyben a tanulók szívesen dolgoznak;
- motivál arra, hogy a tanulók képesek legyenek kitartóan dolgozni;
- rendszerességet biztosít;
- kötelességtudatra nevel.

19. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

Főbb funkciói: tájékoztatás, a tanulói motiváció fokozása, minősítés, személyiségfejlesztés.

19. 1. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszeressége

- A tanuló magatartását és szorgalmát havi rendszerességgel értékeljük, az osztályban tanító szaktanárok észrevételeinek figyelembevételével. Az érdemjegyet az osztályfőnök alakítja ki, törekedve arra, hogy a tanulók önértékelését, önkritikájának fejlődését is figyelembe vegye.
- A havi érdemjegyekből alakítjuk ki a félévi és az év végi magatartás illetve szorgalom osztályzatot.

19. 2. A magatartás értékelése

- **Példás (5)** a tanuló magatartása, ha az iskolai házirendet mindig betartja. Példájával hozzájárul az iskolai fegyelem megtartásához. Magatartásával a közösség fejlődését segíti. Kezdeményez, és aktívan részt vállal a közösség életében. Udvarias és segítőkész.
- **Jó (4)** a tanuló magatartása, ha az iskolai rendszabályokat betartja. A közösségi életben részt vesz. Hangneme ellen nincs kifogás.
- **Változó (3)** a tanuló magatartása, ha viselkedése időnként kifogásolható, de igyekszik a hiba kijavítására. Cselekedeteivel, hozzáállásával nem segíti a közösség optimális fejlődését. A házirendet időnként megszegi, udvariatlan, kisebb fegyelmi vétségeket követ el, vagy tájékoztató füzetét hanyagul vezeti. Szaktanári, illetve osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.
- **Rossz (2)** a tanuló magatartása, ha hanyag, fegyelmezetlen, és tudatosan zavarja az órai munkát. A közösség fejlődését súlyosan hátráltatja, rossz példát mutat. Rongálja az iskolai tulajdont. Viselkedése sérti embertársai önértékét, szándékosan veszélyezteti testi épségüket. Az iskolán kívül az egészségre káros, a társadalomra veszélyes tevékenységet végez. Több alkalommal igazolatlanul hiányzik. Súlyos fegyelmi vétségért igazgatói marasztalási fokozatokban részesült.

19. 3. A szorgalom értékelése

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt.

- **Példás (5)** a tanuló szorgalma, ha a tanítási órákra való felkészülésben a képességeihez és körülményeihez mérten kitartó és eredményes. Iskolai felszerelését rendben tartja, és szükség szerint elviszi a tanításra. A tanítási órákon aktívan részt vesz, önszorgalomból vállal többletmunkát.
- **Jó (4)** a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni kötelezettségeit kisebb kifogásolnivalóktól eltekintve elvégzi és a tanórai munkába könnyen bevonható, képességeihez mérten teljesíti.
- **Változó (3)** a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni munkájában nem elég kitartó, kötelezettségeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.

- **Hanyag** (2) a tanuló szorgalma, ha a képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányai fejlődése érdekében, kötelességeit gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, felszerelési tárgyait gyakran otthon hagyja, továbbá félévkor vagy év végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kap. **A hanyag minősítésnek nem akadályja, ha a tanuló valamennyi tantárgyból eredményesen teljesítette a félévi vagy a tanév végi követelményeket.**

19. 4. A kiemelkedő szorgalom, magatartás és tanulmányi munka elismerésének intézményi formái

Kiváló tanulói cím elnyerésének feltételei

A tanévzáró ünnepélyen a tanulói és szülői közösség előtt kiemelésre kerülnek azok a tanulók, akik az iskolánkban töltött legalább egy tanéven keresztül magatartásból példás, illetve jó rendű, szorgalomból jeles osztályzatot értek el, kiemelkedő közösségi és tanulmányi munkájukkal illetve szorgalmukkal példaképként állíthatók osztálytársaik, iskolatársaik elé.

Kiváló tanuló, kiváló sportoló cím elnyerésének feltételei

A nyolcadik tanév végén vándorszerleget kapnak azok a tanulók, akik az általános iskolai évek során a sport és a tanulmányi munka területén egyaránt kiemelkedő eredményeket értek el.

Díszpolgári cím és Nagy László-díj elnyerésének feltételei

Az a tanuló, aki több éven át intézményi szinten kiemelkedő teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka stb.) alapján méltóvá vált a díszpolgári címre, két fokozatban nyerheti el azt az alábbiak szerint:

Díszpolgárság. Feltételek: Az iskolában elvégzett két tanévben jeles vagy jó tanulmányi eredmény. Kiemelkedő, az iskolai közösségért végzett jelentős tevékenység, illetve kimagasló sport vagy művészeti teljesítmény. A díszpolgári cím az év végi osztályozó értekezleten kerül odaítélésre, majd a bizonyítványosztás napján kerül kiosztásra az iskolai közösség előtt. A díjat elnyert tanulók neveit díszablán tüntetjük fel. A cím egy tanévre szól, visszavonható, amennyiben a későbbi tanulmányi periódusban a tanuló a fent említett követelményeket nem teljesíti.

Nagy László-díj. Az a 8. osztályos tanuló kaphatja, aki minimum hat éven keresztül minden évben jeles bizonyítványt, és legalább jó magatartást szerzett, tanulmányi eredményeivel, szorgalmával, közösségi munkájával erősítette iskolánk hírnevét. A Nagy László-díj az év végi bizonyítvány kiosztásának napján oklevél és díszplakett formájában kerül kiosztásra az iskolai közösség előtt.

19. 5. A tanulóknak adható egyéb jutalmazási, elismerési eljárások

A tájékoztató füzetbe tanév közben az osztályközösségért végzett kiemelkedő közösségi munkáért osztályfőnöki, az iskoláért végzett tevékenységért igazgatói dicséretben részesítjük tanulóinkat.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Kiemelkedő magatartású és szorgalmú tanulóinkat a tanév végén nevelőtestületi dicséretben részesítjük.

A tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának részletes szabályozását, a tanulói dicséreték és fegyelmező intézkedések formáit a házirend tartalmazza.

20. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

20. 1. A tanuló jutalmazásához kapcsolódó értékelési és minősítési alapelvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít;
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el;
- az iskolai közösség érdekében kiemelkedő közösségi munkát végez;
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon figyelemre méltó eredményt elérve vesz részt;
- jelentős művészeti teljesítményt ér el az iskolai tevékenységeivel összefüggésben;
- vagy bármilyen más módon segít az iskola jó hírnevének megőrzésében, annak növelésében

az iskola jutalomban részesíti.

20. 2. A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei

Kötelességének elmulasztásáért, fegyelemsértésért a tanuló elmarasztalható.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan, neki felróhatóan nem teljesíti;
- a házirend előírásait megszegi;
- vagy bármely módon vétkezen árt az iskola jó hírnevének,

a házirendben foglalt fegyelmező büntetésben lehet részesíteni.

21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

21. 1. Tanórák csoportbontásban

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű oktatás (felső tagozat) szerint tanulnak a diákok. A csoportbontást a technika és tervezés, digitális kultúra és a testnevelés tantárgynál, továbbá az idegen nyelv oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén.

21. 2. Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

22. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

22. 1. A nemzetiségekről szóló oktatás céljai

A kerületünkben élő nemzetiségek történelmének, szellemi-anyagi kultúrájának megismerésének célja a hagyományörzés, a kisebbségi jogok megismerése.

Az oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, alakuljon ki a tanulóknál a reális nemzetkép és kisebbségkép. Tiszteljék a magyar nép és az országban élő más nemzetiségek kultúráját, ismerjék fel a népek közötti kapcsolódási pontokat.

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk a multikulturális tartalmak tananyagba való beépítésére, mely megjelenik a tantárgyi modulok és az egyes projektek tematikájában is.

Szűkebb lakóterületünk, *Óbuda területén élő*, nagy múlttal rendelkező, – a nemzetiségi önkormányzatok és hagyományápoló egyesületek révén – szervezetileg is jelenlévő nemzetiségek (*görög, román, német, szerb, bolgár, lengyel, horvát, örmény, szlovák, roma*) kultúrájának megismertetésével minden tanévben rendszerint egy alkalommal *egész napos rendezvénysorozat* – ún. tematikus nap – vagy más foglalkozások keretében foglalkozunk.

22. 2. A nemzetiségekről szóló oktatás színterei

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma és színház és osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

23. Az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési elvei

23. 1. Az iskola egészségnevelési programja

23. 1. 1. Az egészségnevelési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos létehez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepe a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas milió működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása. 	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek életkornak megfelelő szinten legyenek.</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdési tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken,

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknban az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniaát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a

Célok	Feladatok	Kritériumok
	fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátítása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

23. 1. 2. Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életköznyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

23. 1. 3. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozásokon (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

23. 2. Az iskola környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

23. 2. 1. Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulószervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

23. 2. 2. A környezeti nevelés szinterei

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek
- ÖKO-hét
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

23. 2. 3. Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: természettudomány, *biológia, földrajz, fizika, kémia*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világnézetet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A technika és tervezés (1-7. évfolyam) antárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A *testnevelés és a természettudomány és földrajz tanulási területhez tartozó tantárgyak* a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

23. 2. 3. Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz, illetve tanulási területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

23. 2. 4. Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

23. 2. 5. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területe

- Kerületi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományőrző programok.
- Táborkok.

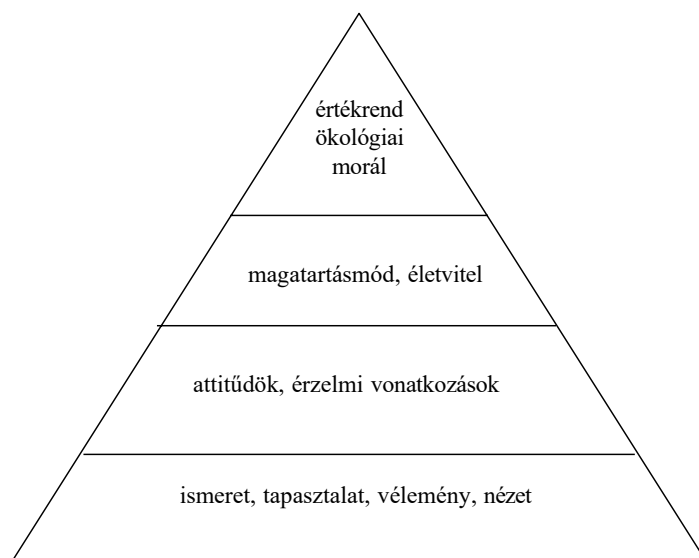
Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Természetes anyagokkal való ismerkedés.	Papírmerítés.	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Cserepes növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.
	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség-vizsgálat. Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése.	A geológiai tanösvények bejárása, a terület botanikai, zoológiai értékeinek megismerése.	Ismerkedés a környék természeti kincseivel.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	Az erdőlátogatás szabályainak ismerete. A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatosítása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
	A környezet egészségünkre gyakorolt hatásainak ismerete.	A levegőt szennyező források és a szennyeződés következményeinek vizsgálata.	
	„E” számok, élelmiszer adalékanyagok megismerése.	Mi van a Colában? – élelmiszerek vizsgálata.	Az egészséges táplálkozás megalapozása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
	Az energia és az anyagtakarékosság fontosságának ismerete.	Az áram és víztakarékosság lehetőségeinek vizsgálata otthon és az iskolában.	Energiatakarékossági ismeretek szerzése.
	Hulladékmentességre törekvő szemlélet kialakítása.	Környezetbarát vásárlás.	Környezetbarát csomagolási ismeretek.
	A „Zöld Napok”, azaz a fontosabb környezet- és természetvédelmi jeles napok ismerete.	Megemlékezés a legfontosabb „Zöld Napokról” hagyományos formában (pl. Föld Napja) illetve projekt-módszerrel (pl. a Víz Világnapja).	A környezetvédelmi napok tartalmának jelentősége.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák” megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Kerületi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása. Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	Túrák, hétvégi kirándulások, erdei iskolák. A televíziózás káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljunk uzsonnákat?	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.
	Érzelmi viszonyulások alakítása, képessé tenni az egyént a másokkal való együttműködésre. Az élet tiszteletére való nevelés. Az állatok iránti	Madáretető, madárkalács készítése, madáretetés novembertől február végéig. Állatsimogató	A tudatos kisállatvédelem kialakítása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	felelősség kialakítása, az állattartás etikája.		
	Megélhető vagy elképzelhető élethelyzetek teremtése.	Látogatás a Fővárosi Növény- és Állatkertben.	Az állatok életközeli megismerése.
	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskolai szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

A környezeti nevelés piramisa:

Zöld Napok tervezett időpontjai:

Március 22.	A Víz Világnapja
Április 22.	A Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Az Állatok Világnapja

23. 3. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítőknél, egyéb munkakörben foglalkoztatottaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek szintere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen folyamatos tevékenység szükséges.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természetközeli formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigenyesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk a reál projektnapok és az ÖKO-hét keretében.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: faliújság, iskolarádió

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság és az iskolarádió. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a kerületünkben, a fővárosban történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

24. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

24. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola vezetője **egy személyben felelős** az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányítja azt. Munkáját az iskolai gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, az osztályfőnöki munkaközösség, az iskolapszichológusok és az együttnevelést segítő pedagógusok segítségével végzi, illetve koordinálja.

24. 1. 1. Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- A megkülönböztetett ellátást igénylő tanulók
- Egyéni munkarenddel rendelkező tanulók
- Nemzetiséghez tartozó tanulók
- A szociálisan hátrányban élők

24. 1. 2. Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában

- Család, gyermek
- Gyermekvédelmi intézményrendszer
- Jelzéssel élő állampolgár vagy társadalmi szervezet
- Önkormányzat egészségügyi, szociális és lakásügyi ügyekért felelős szervezeti egysége
- Gyámhivatal
- Jegyző
- Kormányhivatal Kerületi Hivatala
- Rendőrség
- Háziorvos, gyermekorvos, védőnő
- Óvoda és egyéb köznevelési intézmények
- Pedagógiai Szolgáltató Intézet
- Szakszolgálatok
- Civil szervezetek, alapítványok

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés, felderítés	<u>Folyamatos felderítés:</u> – helyzetfelmérés szeptember-október hónapban, – az állapotfelmérés eredményeinek rögzítése, – a felmérés ismétlése legalább félévenként (február), – hiányzások jelzése, jelentése a szülő és az iskola viszonylatában. <u>Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés</u> (kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás): – osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott	A felderítetlen esetek számának csökkentése. A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarok enyhítése. A hátrányos helyzetű tanulókkal való

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>pedagógus és az igazgató munkájának koordinálása, – osztályfőnök és gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus kapcsolatfelvétele és kapcsolattartása a szülőkkel (családlátogatás), – kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az iskolai pedagógiai munkát segítő szakszolgálattal.</p> <p><u>Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:</u> – helyi közösségi rendezvények, – különféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre.</p>	<p>foglalkozás lehetőségeinek folyamatosan bővítése. Anonim felmérés elvégzése. Diákönkormányzat, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, osztályfőnökök szoros együttműködése. Külső kapcsolatok kialakítása és fenntartása a gyermekvédelmi szervezetekkel.</p>
Enyhítés	<p>Felderítés késedelem nélkül.</p> <p><u>Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése</u>, melyek: – differenciált foglalkozás, – felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül), – korrepetálás, – indulási hátrányok csökkentése, – beszélgetések, önértékelés javítása.</p> <p><u>Osztályközösségben elvégezhető feladatok:</u> – peremhelyzet megelőzése, megszüntetése, – személyiségfejlesztés, – közösségi életre nevelés, – családi életre nevelés, – egészségvédő programok.</p> <p><u>A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése:</u> – szülőkkel való együttműködés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok, pszichológusi előadások, – tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.</p>	<p>Legyen képes az iskola szakemberek bevonásával kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket.</p>
Kezelés	<p><u>Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé</u> (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhivatal, körzeti hivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős szervezeti egysége, kerületi rendőrkapitányság): – pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések</p>	<p>A hatóságok felé időben és szakszerűen kell jelezni a helyi szakemberek</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>vezetése.</p> <p><u>A szükséges továbblépések megtétele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az igazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb. 	<p>segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.</p>
<p>Tervezhetőség, rendszeresség megvalósítása</p>	<p><u>Éves munkaterv készítése,</u> mely tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát, – a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás menetét, – az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését. 	<p>Az iskolán belül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus vezetésével hatékony csapatmunka alakuljon ki.</p>
<p>A különféle nevelési tényezők együttműködése és azok összehangolása</p>	<p><u>A jelzés rendszere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a pszichológust és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével. <p><u>A felzárkóztatás rendszere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – szaktanár jelzése, – osztályfőnök jelzése, – szaktanár segítsége, – pszichológus segítsége, – fejlesztő pedagógus segítsége, – gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája. <p><u>A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – a pszichológus, az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre, – egyeztetés a szülőkkel. <p><u>Beavatkozási stratégiák:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül vagy – pszichológushoz kerül a tanuló, – kapcsolatfelvétel a szülőkkel, – védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik, – helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek. <p><u>Pályázatok írása anyagi támogatásokra az igazgató, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az</u></p>	<p>Minden problémás esetet idejében, tapintatosan, szakszerűen a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük. A tanulók és a szülők tájékoztatása jogaikról és kötelességeikről. Osztály- és iskolai programok szervezése, a szülők bevonása. A pályázatok lehetőségeinek kihasználása.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>osztályfőnökök segítségével:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egyedi esetek összegyűjtése rászorultsági alapon – a pályázati kiírások figyelése, pályázatok beadása, a pénzek, juttatások elosztása és felhasználása. <p><u>A gyermeki jogok biztosítása a jogszabályban előírtak szerint (az iskolavezetés, a diákönkormányzat, a tantestület):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – törvényi változások figyelemmel kísérése, – a házirend ismerete, frissítése 	

24. 2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A nehéz körülmények között élő (veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, csonka családban élő, gyermek- illetve anyaotthonból jövő) tanulók esetében gondozásukhoz, nevelésükhöz és társadalmi beilleszkedésük biztosításához komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
A tanulás objektív feltételeinek biztosítása minden tanuló számára.	<p>Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a rászoruló tanulók részére.</p> <p>A szülők megnyerése, motiválása a napközis ellátás igénybevételére.</p> <p>Kapcsolattartás a családdal és gyermekjóléti szolgálattal, az anya- és gyermekotthonokkal, illetve az illetékes szakszolgálatokkal.</p> <p>A tankönyvtámogatás elveinek és mértékének betartása.</p>	<p>Működő kapcsolat a pedagógia szakszolgálati intézményekkel.</p> <p>Tankönyvtámogatás kritériumainak való megfelelés.</p>
Tanulóink szabadidejüket hasznosan és kulturáltan töltsék el.	<p>Igény kialakítása a minőségi időtöltésre, művelődésre.</p> <p>Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a szabadidős és művelődési tevékenységekhez (sport, táborozás, kirándulás, könyvtár-, múzeum-, színház- és mozilátogatás, diákkörök, klubok).</p>	<p>A diákoknak és környezetüknek legyen igénye a szabadidő kulturált eltöltésére.</p>
Szociális hátrányok enyhítése. A tanulók találják meg helyüket, tűzzünk értelmes, elérhető célokat eléjük.	<p>Humánus, gyermekközpontú szemlélet továbbélése.</p> <p>Családi, baráti kötelékek erősítése, szükséges esetben</p>	<p>A közösségi szabályokat tartsák be, legyen a tanulóknak korukhoz mérten önuralmuk.</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Tudják koruknak megfelelően kezelni a veszélyhelyzeteket.	gyengítése, megszüntetése. Napirend és szabadidő hasznos kihasználása, kialakítása. A diákönkormányzat szerepének és jelentőségének kiaknázása.	Erősödjön segítőkészségük.
Az egészséges életmódra neveléssel szeretnénk elérni, hogy káros szenvedélyektől mentesen éljenek.	Prevenció. Drog és bűnmegelőzési programokban való aktív részvétel szakemberek bevonásával.	A tanulók tudatosan utasítsák el a káros szenvedélyeket.
Célunk, hogy tanulóink számára egyenlő esélyeket teremtsünk.	Kiemelten kell kezelni a felzárkóztatást és a tehetséggondozást (személyre szabott tervezés). Hangsúlyosabbá tenni a készségtárgyak szerepét. Pályázatfigyelés.	Pályázatokon való sikeres részvétel, ösztöndíjak, táborozási, kirándulási hozzájárulások elnyerése.
Segítsünk a rászoruló családoknak az anyagi támogatások megszerzésében.	Információ átadása a lehetőségekről szülői értekezleteken, fogadóórákon, személyes beszélgetések során.	A szülők legyenek tájékozottak.
Tanulóink találják meg a helyüket az életben képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően. Váljanak társadalmunk számára hasznos és értékes tagjává, az egyéni életben pedig eredményes polgárokká.	Pályaorientációs tevékenység már hetedik évfolyamtól. Személyiségfejlesztés, önismeret erősítése. A készségtárgyak erősítése, sikerélmény elérése.	Lássák reálisan saját képességeiket. Fejlesszék tudásukat azokon a területeken, ahol sikeresek lehetnek, hogy elérhessék céljaikat.

A szociális hátrányok enyhítésének iskolai lehetőségei

- A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet.
- A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja.
- Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Iskolánk az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja

- Diákétkeztetés: napközi, tanulószoba, egész napos iskola (tízórai, ebéd, uzsonna), menza (ebéd)
- Tankönyvtámogatás, tankönyv-kölcsönzés az iskolai könyvtárból
- A szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi lehetőségeiről
- Egészségügyi szűrővizsgálat
- Iskolaorvosi ellátás
- A szakszolgálatok szolgáltatásainak igénybeviteléről szóló tájékoztatás

A szociális hátrányok enyhítését intézményünkben az alábbi tevékenységi formák segítik

- Felzárkóztató, korrepetáló, illetve tehetséggondozó programok
- Drog-és bűnmegelőzési programok (kapcsolattartás segítő szervekkel, felvilágosító nevelési programok)
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Támogatások felkutatása, pályázatok

Szülőket támogató tevékenységformák

- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- Helyi támogatások megszerzésének ösztönzése
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel (gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálati intézménnyel, a gyámügyi szervekkel)

Fontos feladatnak tartjuk, hogy az esetlegesen bonyolult adminisztrációs tevékenység elvégzésében is segítse az iskola a szülőket.

25. Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételei

25. 1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton

Az alsó tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az előírt tanulmányi követelményeket az 1. osztálytól a 2. osztály félévéig kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul bejegyzéssel teljesíti, illetve a felsőbb évfolyamokon elégtelennél jobb érdemjegyekkel zár. A felzárkóztatásra szorul teljesítményt nyújtó tanulóknál feltárjuk a tanuló haladását, fejlődését akadályozó tényezőket és javaslatot teszünk azok megszüntetésére.

25. 2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton

A felső tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az iskolai tantervben foglalt minimális kimeneti követelmények teljesítéséről legalább elégséges minősítést kap.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.

Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles.

A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés illetve osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát akkor kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják (kivéve félévkor);
- egyéni munkarenddel rendelkezett.

Az egyes tantárgyakból gyengén álló tanulók számára a szülővel történt egyeztetés után korrepetáláson történő részvételt javasolunk.

A lemaradó tanulók szüleit írásban értesítjük, fogadóórákra behívjuk, lehetőséget biztosítva gyermekének a javításra.

A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelésekor vonatkozó jogszabályi rendelkezések, különösen az oktatásért felelős miniszter által közzétett, sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján a szakértői véleményben meghatározottak szerint kell eljárni.

A gyógypedagógiai tanterv szerint haladó tanulókat a III. kerületi egységes gyógypedagógiai és módszertani Intézmény (EGYMI) értékelése alapján értékeljük, illetve osztályozzuk.

26. Iskolánk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek

26. 1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

26. 1. 1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

26. 1. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

26. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és településföldrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Digitális kultúra:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának

megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.
- A fogyasztóvédelmi ismeretek közlésének egyre gyakoribb kommunikációs eszközei a digitális eszközök. Az internet adta lehetőségeket tudatosan és célszerűen felhasználó, saját fogyasztói érdekeit szem előtt tartó, és azokat képviselni tudó emberré nevelés fontos feladat a tantárgyi oktatás szintjén is.

26. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól,
- adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel,
- problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel,
- viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése),
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

26. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

26. 2. 1. Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep,

nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a tanulót, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket inkorporálnak, és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

26. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása
- Információgyűjtés és -elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

26. 2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

27. Záró rendelkezések

27. 1. A pedagógiai program felülvizsgálata

A pedagógiai program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha a módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell betérjeszteni. A pedagógiai program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

27. 2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai program módosítását az intézmény diákönkormányzata véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Budapest, 2022. év június hónap 23. napján

.....
diákönkormányzat képviselője
(Zápor u.)

.....
diákönkormányzat képviselője
(Váradi u.)

A pedagógiai program módosítását a szülői munkaközösség megismerte. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői munkaközösség véleményezési jogát jelen pedagógiai program átdolgozása során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Budapest, 2022. év június hónap 23. napján

.....
szülői munkaközösség képviselője
(Zápor u.)

.....
szülői munkaközösség képviselője
(Váradi u.)

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete

Kelt: Budapest, 2022. év június hónap 23. napján

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom. Nyilatkozom arról, hogy a pedagógiai program módosítása az intézmény fenntartójára költségvetési többletterhet nem telepít.

Kelt: Budapest, 2022. év június hónap 23. napján

.....
igazgató

P. H.

28. A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje

28. 1. A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet Normál és kéttannyelvű tantárgyi programok
2. sz. melléklet Gyógypedagógiai tanterv
3. sz. melléklet Alapítványi (két tanítási nyelvű) tanterv

28. 2. A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere
2. sz. függelék VEKOP-7.3.3-17 A digitális oktatás pedagógiai eszközrendszerének és támogató környezetének kialakítása az Észak-Budapesti Tankerületi Központ intézményeiben

1. sz. függelék

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2. sz. függelék

VEKOP-7.3.3-17 A digitális oktatás pedagógiai eszközrendszerének és támogató környezetének kialakítása az Észak-Budapesti Tankerületi Központ intézményeiben

A projekt céljai:

- A tanulást-tanítást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismerése és alkalmazása érdekében digitális pedagógiai eszköz és módszer adaptálása, implementálása és tanítási-tanulási gyakorlatba történő beépítése a matematikai kompetencia fejlesztése és természettudományos megismerés területén.
- A tanulók matematikai, digitális és természettudományos kompetenciáinak fejlesztése.
- A digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése a pedagógusok képzsével és a támogató eszközöknek bevezetésével.
- A digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tétele, kiemelten a fogyatékossgal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) számára
- Hozzájárulás Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok megvalósításához.

Projekt célcsoportjai: az Óbudai Nagy László Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola „c” osztályai és ezen osztályok tanulói, pedagógusai, szakemberei.

A választott módszertani csomagok:

- GEOMATECH – feladat- és tananyagrendszer alsó és felső tagozatosok számára matematika, valamint természettudományos területre (ez utóbbi felső tagozatra)
- „Tapasztat- és élményalapú fizikatanítás felső tagozaton Abacusan – ArTeC robotok alkalmazásával”

Ennek keretében 2018. szeptember 1. és 2022. április 30. között megvalósul:

- A támogatott intézmények bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzése.
- A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez a választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.
- Az összeállított, illetve választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése, illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál felületén.
- Az implementációt támogató események szervezése, online tanári közösségek kialakítása, legalább a programba bevont intézmények közötti tapasztalatcsere megvalósítása.
- **Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése (2018. június 13. és 2019. november 11. már lezajlott).**
- A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány a digitális pedagógia bevezetéséről.
- Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata

- Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által meghatározott szempontok szerint.